

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Контакт центар Фонда ПИО: унапређен и модернизован наставак сарадње и пружања директне помоћи корисницима и осигураницима, кроз брз, јасан и тачан одговор

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

КВАЛИТЕТНА ИНФОРМАЦИЈА ЈЕ НАША МИСИЈА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:

Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

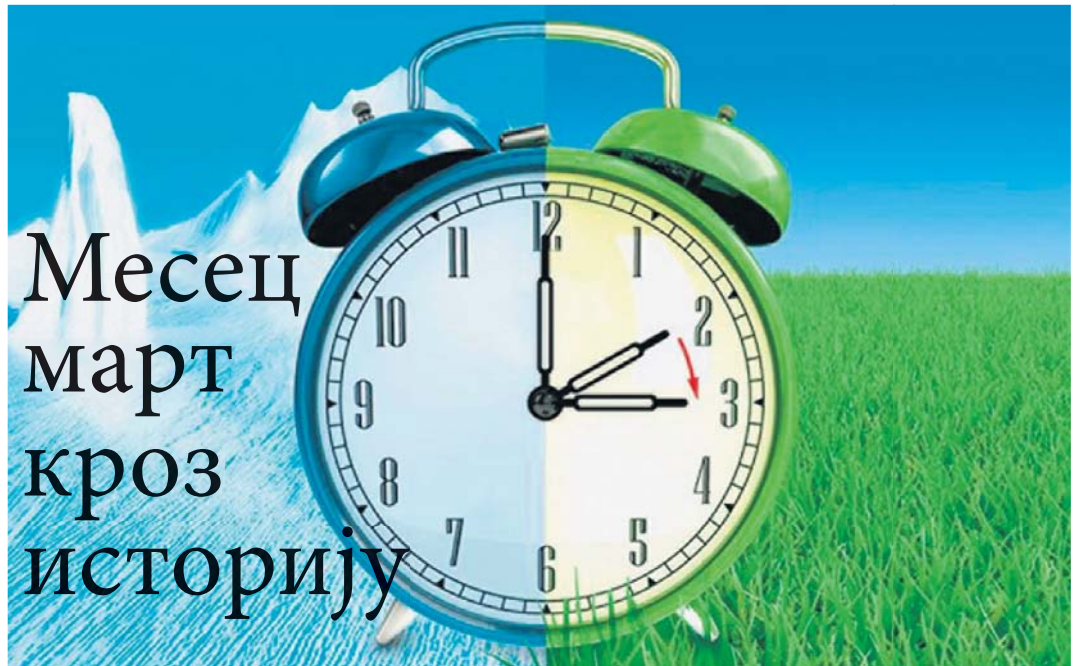
ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Месец март кроз историју

Март је месец богат историјским дешавањима. Многи значајни догађаји који су обележили нашу прошлост десили су се баш у овом месецу.

Сада већ давне 1941. године, 6. марта, Крунски савет Краљевине Југославије донео је одлуку да Југославија приступи Тројном пакту, под условом да јој Немачка и Италија гарантују неповредивост територије.

Председник Владе Краљевине Југославије, Драгиша Цветковић, потписао је 25. марта у Бечу споразум о приступању Југославије Тројном пакту који су чинили нацистичка Немачка, фашистичке Италија и Јапан.

Али, тај документ није био дуга века. Већ 27. марта генералштабни официри војске Краљевине Југославије, Душан Симоновић и Бора Мирковић, извршили су војни удар у Београду: свргли су троцлано Намесништво на челу са кнезом Павлом Карађорђевићем, Цветковићеву владу, и на престо довели малолетног Петра Другог Карађорђевића. Рано ујутро постављена је нова влада на челу са генералом Симоновићем. Демонстрације у Београду показале су да народ не жели да буде под немачком заштитом, и ускоро су почеле ратне операције и у Србији.

Завршетак Другог светског рата, осим дуго чекане слободе, донео је и прва размимоилажења на релацији Београд–Москва: Стаљин и његов најближи сарадник Вјачеслав Молотов 27. марта 1948. године шаљу опту-

жујуће писмо Јосипу Броз Титу, којим су практично прекинути односи између две партије и државе. Резолуција Информбироа... Већ у лето 1949. године Голитоком је отворио капије првим политичким осуђеницима.

И кад је реч о новијој историји, месец март као да је био предодређен за сукобе и нереди. Тако су 11. марта 1981. у Социјалистичкој Аутономној Покрајини Косово избили немири Албанаца који су тражили да Косово постане седма југословенска република. Демонстрације су угушене силом, а било је погинулих и рањених. Већ 26. марта, на дан када је штафета младости стигла у Приштину, избиле су нове, снажније, демонстрације косметских Албанаца, који су носили политичке транспаренте и захтевали статус републике за Косово. Милицijske снаге су реговале и угушиле демонстрације. Повређене су 32 особе...

Као одговор на нарастајуће тензије, Скупштина СР Србије 28. марта 1989. године донела је амандмане на српски Устав којима су покрајинама Војводини и Косову битно смањена права и овлашћења.

Демонстрације против режима Слободана Милошевића у Београду које је организовао Српски покрет обнове кулминирале су 9. марта 1991. У масовним протестима на београдским улицама две особе су изгубиле живот. Касно увече ухапшен је лидер СПО Вук Драшковић.

Такође у марту, и то 24. марта 1999. године, почело је НАТО бомбардовање Савезне Републике Југославије ваздушним нападима на војне и цивилне циљеве на целој територији тадашње СРЈ. У земљи је проглашено стање непосредне ратне опасности. Остаје забележен и 27. март, дан када је противваздушна одбрана Војске Југославије оборила изнад села Буђановци невидљиви амерички авион F-117A.

Још један немио догађај збио се у марту. Наиме, 12. марта 2003. у Београду, у дворишту Владе Србије, убијен је Зоран Ђинђић, премијер Србије и лидер Демократске странке. У вечерњим часовима уведено је ванредно стање и почела је полицијска акција „Сабља“.

Петнаестог марта, уз присуство више стотина хиљада грађана, Зоран Ђинђић је сахрањен у Алеји великана на Новом гробљу у Београду.

Године 2004, седамнаестог марта, на Косову и Метохији су поново избиле демонстрације Албанаца које су се претвориле у погром над Србима. Погинуло је више особа и уништено на десетине цркава и манастира...

Ипак, да не би било све овако црно, март је и месец када мајке и све жене света обележавају свој дан – Осми март, затим, то је месец када на северној Земљиној полулопти почиње пролеће, последњег викенда у марту прелазимо на летње рачунање времена и стижу нам лепши дани... **Р. М.**

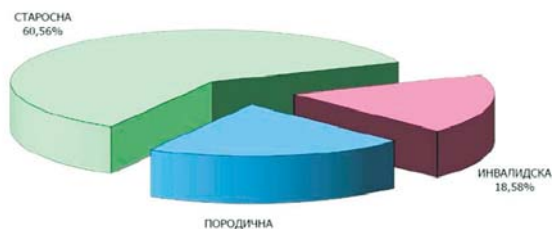
ОД УКУПНО 1.739.162 ПЕНЗИОНЕРА У СРБИЈИ, СТАРОСНИХ ЈЕ 60,56 ОДСТО

Смањен број инвалидских пензионера

Медији у Србији, што електронски, што писани, почетком ове године већ су извештавали јавност, на основу података Републичког фонда ПИО, да је у последњих месеца дана 2014. године у Фонд стигло и за 40 одсто више захтева осигураника за остваривање права на пензију у односу на исти период 2013. Стручњаци из Фонда су то и предвидели након ступања на снагу новог Закона о ПИО средином 2014. године, који је одредио строже услове за остваривање права на пензију од 1. јануара ове године. То је и био разлог да се осигураници који су испунили услове по старом закону о ПИО определили да оду у пензију до краја прошле године, јер би у супротном морали да раде дуже.

Међутим, према објављеним статистичким подацима из РФ

росних пензионера, а тренд смањења када су у питању породичне пензије, а посебно инвалидске пензије, где је тенденција смањења најизраженија и на нивоу целе републике и на нивоу Војводине. Рецимо, на нивоу Републике на крају 2013. године било је 1.021.216 старосних пензионера, или 59,28 одсто укупног броја пензионера, затим 367.393, или 21,33 одсто породичних пензионера, док је инвалидских пензионера било 334.040, или 19,39 процената. У децембру 2014. године број старосних пензионера био је 1.053.258, или 60,56 одсто укупног броја, што је за 3,14 више него у 2013. години; породичних је било 362.694, или 20,85 одсто, што је мање за 1,28 посто, и инвалидских – 323.210, или 18,58 процената од укупног броја, што је мање за 3,24 одсто у односу на 2013. годину.

Однос броја корисника пензије – децембар 2014. године (статистика Фонда ПИО)

ПИО за децембар 2014. године, значајнији прилив нових пензионера у Фонд још није видљив, па је број нових пензионера већи за око један одсто у односу на претходну годину, што је просечно годишње повећање у последње време. Тако је на крају децембра 2014. године у Србији било укупно 1.739.162 пензионера свих категорија, док је на крају 2013. године 1.722.649 људи у Републици примало пензију.

Када се анализира структура корисника права свих категорија збирно, примећује се да постоји тренд раста броја ста-

Укупан број пензионера којима се пензија исплаћује посредством Покрајинског фонда ПИО на крају 2014. године износио је 425.220. Од тог броја 249.437 су старосни пензионери свих категорија, или 58,66 процената од укупног броја, што је за 3,28 посто више него на крају 2013. године. Породичну пензију, пак, прима укупно 98.490 Војвођана, или 23,16 одсто, што је мање за 1,30 одсто у односу на исти период претходне године. И овде

је забележено највеће смањење код броја инвалидских пензионера којих има 77.293, или 18,18 процената од укупног броја пензионера, а што је за 3,78 посто мање него на крају 2013. године.

Просечан износ пензије у Републици Србији је 23.145 динара, док је за оне које се исплаћују преко Покрајинског фонда ПИО 23.963 динара.

Према статистичким подацима Покрајинског фонда ПИО, на крају децембра 2014. године у Војводини је уочљиво и смањење броја прималаца инвалидске пензије 50 посто (делимичне инвалидске пензије), па је сада њихов укупан број 6.331, док их је на крају 2013. године било 7.087. Такође, смањен је и број корисника туђе помоћи и неге, којих је било 19.427 на крају 2014. године, а на крају претходне године – 20.283. Исти тренд је и код броја корисника телесног оштећења: на крају 2014. године у Војводини их је било 18.998, док је на крају 2013. године био 20.191 корисник накнаде за телесно оштећење.

Мирослав Мектеровић

Уплате по члану 15

И број осигураника који уплаћују сами доприносе за пензијско осигурање по члану 15 Закона о ПИО смањен је 2014. у односу на претходну годину: крајем 2013, наиме, по овом основу у Србији је стаж уплаћивало 19.635 осигураника, а укупан износ уплата био је 645.311.675,72 динара. Број осигураника у 2014. години је незнатно опао па је по овом основу стаж уплатило 19.230 особа, али је укупан збир уплата повећан на 768.481.526,59 динара. Број уплата, али и износ уплаћених средстава по члану 15 смањен је у Покрајинском фонду. Крајем 2013. године била је 4.901 уплата и укупно је уплаћено 31.261.864 динара, а на крају децембра 2014. године тај број је износио 4.122 са укупно уплаћеним износом од 28.615.562 динара.

Кад је реч о Београду, број осигураника по члану 15 и висина уплата расту крајем прошле у односу на претходну годину: крајем 2013. стаж је себи уплаћивао 16.931 осигураник а укупне уплате износиле су 563.382.390,84, док је у децембру 2014. године 17.116 осигураника уплатило за свој стаж 691.885.504,87 динара.

ПОЧЕО СА РАДОМ КОНТАКТ ЦЕНТАР ФОНДА ПИО

Квалитетна информација је наша мисија

Контакт центар представља унапређен и модернизован наставак сарадње и пружања директне помоћи корисницима и осигураницима, кроз брзу, јасну и тачну информацију

У Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање у оквиру Сектора за односе с јавношћу почео је са радом Контакт центар. У питању је тренутно један од најперспективнијих пројеката Фонда, који има упориште у Стратегији развоја Фонда, а његово функционисање и даљи развој у групи је приоритетнијих циљева, на коме је ангажован цео Фонд.

– Институција као што је Фонд, на коју су, по природи делатности, упућени сви грађани Србије и стотине хиљада грађана који живе у иностранству а имали су стаж у Србији, мора да има Контакт центар високих референци и оптималног капацитета. Није се могло, ни лако ни једноставно, одговорити овој потреби, иако је неопходност успостављања Контакт центра све време била очигледна и менаџменту и Управном одбору Фонда, који су у пуној мери и недвосмислено подржавали овај пројекат. Формирањем Контакт центра створили смо предуслове да с једног места грађанима пружамо јединствену, целовиту, једнообразну и сигурно тачну информацију, која је при том додатно контролисана и не

оставља сумњу јавности – каже Јелица Тимотијевић, директор Сектора за односе с јавношћу.

Контакт центар је званично почео да ради почетком фебру-

ње права на пензију, узрокују велики број додатних питања грађана о појединачним правима и могућностима, што је разлог за њихову потребу честе

ма и на тај начин ћемо постићи виши ниво транспарентности и повећати задовољство наших корисника пруженом услугом – објашњава Тимотијевићева.

Поред пружања помоћи кроз тачно и брзо информисање корисника и осигураника, Контакт центар има за циљ и да запосленима који су највише оптерећени – олакша посао. Било је очекивано да у првој фази рада Контакт центра велики ослонац тражимо у појединачним пословним функцијама и филијалама, али убрзо ће се формирати квалитетна и ажурна база знања и база комуникације, тако да ће Контакт центар представљати помоћ и растерећење нарочито колега који раде на спровођењу управног поступка.

– Уз пуно ангажовање запослених у Контакт центру, који су обучени и верзирани за комуникацију и веома посвећени свом послу, неопходно је истаћи подршку колега из других организационих делова и јединица, који дају додатни стручни допринос да Контакт центар функционише у пуном капацитету и на прави начин допринесе угледу Фонда и задовољству корисника и осигураника,

Јелица Тимотијевић

ара, с циљем да пружи помоћ како корисницима и осигураницима, тако и колегама у свим организационим јединицама Фонда.

– Комплексност и обим права која грађани остварују кроз систем Фонда ПИО, као и честе промене законске регулативе, односно услова за остварива-

комуникације с Фондом. Наша улога и наш циљ је управљање контактима с грађанима и приближавање корисницима кроз пружање тачне, брзе и поуздане информације, а не правне помоћи. Захваљујући Контакт центру услуге ће бити убрзане и поједностављене, доступније социјално маргиналним група-

Оператери на радном месту

Све већи број позива

Према званичном извештају, током 2014. године електронским путем је примљено и одговорено на готово 9.500 питања. На месечном нивоу у просеку обрађивано је око 780 питања. Највише питања било је у септембру, новембру и децембру, у просеку нешто више од 1.000 месечно. Највећи број питања односио се на поступак остваривања права на пензију, затим на исплату и обрачун пензија и новчаних накнада, као и на опште услове и правне поуке у погледу остваривања права на пензију. Подаци за јануар и фебруар ове године показују интензивнију комуникацију грађана с Фондом, јер нам се преко Контакт центра с питањем обратило готово 2.000 грађана.

Договор о активностима и начину рада контакт центра

што је наша мисија – каже директорка Јелица Тимотијевић.

Контакт центар заправо представља унапређен и модернизован наставак сарадње и пружања помоћи корисницима и осигураницима, која се до сада

остваривала посредним путем преко корпоративне мејл адресе, а сада смо омогућили комуникацију кроз све расположиве канале – телефоном, писаним путем, мејлом, преко веб формулара на сајту Фонда и СМС-ом.

Контакт центар покрива целу инфраструктуру Фонда ПИО – 35 филијала, 13 служби филијала и 121 испоставу у Србији. Радно време Контакт центра је радним данима од 8 до 15 часова, а бројеви теле-

фона су 0700/017-017, који се тарифира по цени локалног позива без обзира из ког места у Србији странке позову, и 011/3060-680, за позиве са мобилног телефона и из иностранства.

В. Кадић

ПОЧЕТАК ДРУГЕ ФАЗЕ ОБНОВЕ ОБРЕНОВЦА

Нова зграда Центра за социјални рад

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, и градоначелник Београда, Синиша Мали, положили су 17. фебруара камен темељац нове зграде Центра за социјални рад у Обреновцу у коју ће бити смештене и филијале Фонда ПИО и РФЗО. У нови објекат, површине 820 квадратних метара, биће уложено 67 милиона динара. Део средстава обезбедило је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, а део РФЗО и Фонд ПИО.

Наглашено је да ће објекат бити изграђен за 90 дана, и да ће бити први такве врсте у Обреновцу који ће објединити све установе социјалне заштите. Изградња новог објекта олакшаће остваривање права за више од 5.500 Обреновчана, корисника услуга тих установа, који ће убудуће моћи да заврше све своје потребе на једном месту, или на једном шалтеру.

– Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, без обзира на уштеде и смањење буџета, увек ће имати новца за капиталне инвестиције – нагласио је том приликом Вулин, истичући да 28 година није подигнут ниједан објекат социјалне заштите.

Председник општине Обреновац, Мирослав Чучковић, рекао је да је почетак изградње тог објекта, практично почетак друге фазе обнове Обреновца, која обухвата уређење центра града.

Р. М.

ИСО СТАНДАРДИ У РФ ПИО

У априлу прва надзорна провера

Након успешно спроведене сертификационе оцене у априлу 2014. године од стране сертификационог тела SGS, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање добио је сертификате за стандарде система управљања квалитетом ИСО 9001:2008 и система управљања безбедношћу информација ИСО 27001:2005.

Прва надзорна провера система безбедности информација и система квалитета у Фонду ће се обавити у априлу, за шта су већ одређени и датуми.

Поред редовне надзорне провере за оба стандарда, наредни задатак Фонда је и обавезан прелазак на ново издање стандарда ИСО 27001 из 2013. године до 7. јула 2015.

У циљу што боље припреме за

надзор у наредном периоду је неопходно предузети веома велики број активности – исправити и допунити документацију оба система како би одсликавала

све промене које су се догодиле у претходном периоду уз обавезу константног ажурирања, затим отклонити неусаглашености које су нађене, поступити по препорукама сертификационог тела за унапређење система квалитета и безбедности информација, отклонити проблеме који се појављују у примени документације.

Поред тога, неопходно је предузети све потребне активности у вези са усклађивањем постојеће документације са захтевима нове верзије стандарда система управљања безбедношћу информација.

В. Кадић

СПОРАЗУМ ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Бржа размена података о корисницима

Споразум о електронској размени података у области пензијског и инвалидског осигурања између Србије и Републике Српске потписан је 20. фебруара у Бањалуци. Овај документ ће омогућити лакшу размену података између фондова, већу ефикасност у раду, комуникација ће бити једноставнија и безбеднија, а донеће и знатне материјалне

наставити таква сарадња. И министар Савановић није крио задовољство због потписивања споразума, истичући да ће његовом применом бити убрзана размена података и информација. Фонд ПИО Републике Српске тренутно исплаћује новац за око 18.500 корисника права у Србији, што је нешто више од два милиона евра месечно.

– Толико смо унапредили сарадњу и комуникацију два фонда, да радимо као један. Многе базе података нам се налазе и на заједничким серверима и електронски ћемо у наредних шест месеци, сигурна сам, да размењујемо не само податке о корисницима, већ и потврде стажа за осигуранике – истакла је директорка Калиновић, која је овом приликом најавила да се планира организовање тзв. дана отворених врата, односно саветодавних дана. То ће омогућити осигураницима и корисницима да директно од саветодаваца оба фонда на једном месту добију одговоре, стручну помоћ, правно тумачење или инструкције по својим захтевима, што је добра пракса.

Овом приликом директори два фонда су потписали и Технички протокол о размени података, који дефинише начин размене

Са састанка у Бањалуци: Миленко Савановић, Младен Милић, Драгана Калиновић и Александар Вулин

уштеде. Подаци између два фонда ће се размењивати тренутно (из база), кроз посебно криптоване, заштићене записе.

Споразум су потписали директор Фонда ПИО Републике Српске, Младен Милић, и директорка Фонда ПИО Србије, Драгана Калиновић. Потписивању су присуствовали и министар за рад, запошљавање, социјална и борачка питања Републике Србије, Александар Вулин, као и министар рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске, Миленко Савановић.

Министар Вулин је нагласио да потписивање овог документа у пракси значи решавање животних проблема корисника оба фонда и да се нада да ће се и у другим областима

Милић је после потписивања рекао да ће Споразум на почетку обухватити размену података о изводима из матичне књиге умрлих, а биће проширен и на размену података о евидентирању оствареног радног стажа.

– До сада нисмо имали контролу над тиме кад неки наш корисник у Србији умре, већ смо настављали исплату пензије све до краја календарске године и тако смо губили велика средства – рекао је Милић.

Драгана Калиновић је рекла да Србија према последњим подацима на територији РС исплаћује око 11.000 пензионера, у укупном износу око милион евра, а тренутно нису решене замолнице за 47 будућих корисника.

Успешна сарадња

У пролећним поплавама у Добоју је потпуно уништена документација у Филијали Фонда ПИО, па је директор Фонда, на састанку у октобру, замолио све земље у окружењу да помогну у реконструкцији предмета из списка које те земље имају. Србија је већ реконструисала више од хиљаду предмета и проследила Фонду ПИО Републике Српске, на чему је директор Милић овом приликом захвалио Драгани Калиновић, директорки РФ ПИО, и стручним службама.

информација, обим података, начин криптовања, заштите, динамику размене и др.

Подсетимо, Споразум о електронској размени података између Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и Хрватског завода за мировинско осигурање потписан је 2014. у Загребу на нивоу директора фондова, а у припреми је и очекује се да буде ускоро потписан и споразум о електронској размени података са Црном Гором.

P. M.

Предавање за запослене у Дирекцији Фонда ПИО

У Дирекцији Фонда, у препуној сали на трећем спрату, 5. фебруара одржано је предавање на тему „Шта је болест а шта лек у 21. веку“. Предавање је орга-

низовао Сектор за медицинско вештачење у оквиру програма континуиране медицинске едукације, а предавачи су били академик Владета Јеротић и

психолог проф. др Снежана Миленковић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду. Они су у Фонду ПИО први пут одржали

предавање у мају 2013. године, када је тема била „Психосоматске болести“, а очекује се да ће се слична предавања организовати опет.

V. K.

ВОДИЧ КРОЗ УПРАВНИ ПОСТУПАК

Како до својих права

Сва права из пензијског и инвалидског осигурања остварују се у управном поступку. Запослени у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање познају правила поступка и у обавези су да их поштују, али она важе и за осигуранике, односно подносиоце захтева. У овом чланку потрудићемо се да нека основна правила приближимо корисницима, како би се они што боље сналазили у току поступка и како би својим поступањем

жели да оствари неко право по прописима чије је трајање временски ограничено (на пример, жели пензију под условима који се мењају од наредне године) захтев мора да поднесе у време док су ти прописи још на снази.

Поднети све доказе

При подношењу захтева, осигураници су у обавези да уз захтев приложе све расположиве доказе који се односе на право на које се захтев односи, а који су и наведени на одговарајућем обрасцу

поступку. Важно је нагласити да је сваки осигураник који је радио у иностранству у обавези да тај рад пријави при подношењу захтева за пензију (на обрасцу захтева постоје одговарајућа поља), јер је та чињеница значајна како за утврђивање надлежности за поступање, тако и за правилно утврђивање пензијског стажа и самог права на пензију. Захтев за пензију није могуће непосредно упутити носиоцу осигурања у држави са којом Република Србија има закључен споразум о социјалном осигурању, јер ће инострани носилац такав захтев да третира као неформалан и проследиће га Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање на даљу обраду, чиме ће се непотребно продужити трајање поступка.

Запослени који води поступак у обавези је да недвосмислено утврди све одлучујуће чињенице и у том циљу упућује службене дописе и замолнице, као и позив странци да допуни свој захтев неопходним доказима које може сама да прибави. Странка која у току поступка добије такав позив, или информацију о доказима који недостају добије непосредно од запосленог који води поступак, треба у што краћем времену да прибави тражене доказе, или да достави писану информацију о разлозима због којих то не може да учини. Овакво поступање је, пре свега, у интересу подносиоца захтева. У случају да тражени доказ не може да се прибави на други начин, а странка не поступи по позиву, захтев може да се одбаца као да није ни поднет, што је ситуација коју би требало избегавати.

Право на жалбу

Управни поступак најчешће се окончава доношењем одговарајућег решења, или закључка. Уколико подносилац није задовољан одлуком коју је примио, он има право на жалбу коју може да изјави у року од 15 дана. Овај рок тече од дана пријема управног акта. Пре изјављивања жалбе, осигураник може да затражи правну помоћ у Републичком фонду за пензијско и инвалидско

Мирослав Мирјић

осигурање, како би био у потпуности сигуран да је жалба право средство за остварење његовог циља. Наиме, чест је случај да је о захтеву решено привременим решењем јер поједини докази нису били доступни и да се непосредно по пријему такве одлуке подносилац захтева жали управо из разлога због којих је решење привремено. Подносилац захтева на такву жалбу има право, али она најчешће неће довести до измене донете одлуке, осим у ретким ситуацијама када се поједини подаци утврде непосредно након доношења решења. Дакле, за странку је корисније да у Фонду затражи правну помоћ, објасни шта сматра неправилним у донетој одлуци и на тај начин правилно поступи. Уколико протекне рок за изјављивање жалбе, могуће је понављање поступка по захтеву странке и по службеној дужности. Уколико захтев за понављање подноси странка, у обавези је да јасно наведе разлоге због којих тражи понављање и, поново, да уз захтев приложи одговарајуће доказе. За разлику од жалбе, понављање поступка је ванредно правно средство и могуће је само у одређеним ситуацијама због чега је неопходно да подносилац свој захтев јасно образложи и поткрепи доказима. По протеклу рока од пет година од дана достављања решења странци, понављање поступка је могуће само по одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању које предвиђају да последице понављања важе само убудуће, што подносиоци захтева треба да имају у виду.

Уз поштовање ових, најосновнијих правила, свака странка се лакше сналази у поступку, што је и основни предуслов за његово ефикасније и успешније вођење и окончање.

Мирослав Мирјић

омогућили да се поступак што квалитетније и брже спроведе.

Поступак за признавање права из пензијског и инвалидског осигурања покреће се по захтеву осигураника и из тог разлога је датум подношења захтева веома значајан. Поступак се увек води према прописима који важе у време његовог покретања, тако да није могуће примењивати раније прописе, осим у изузетцима који су предвиђени законским прописима, или међународним уговорима. Осим на шалтерима Фонда, осигураници могу да поднесу захтев и путем поште, тако што га препоручено пошаљу на адресу надлежне организационе јединице Фонда и у том случају ће се дан предавања поштом пошти сматрати датумом подношења захтева. Овај датум је значајан зато што у случају да корисник

захтева. Осим наведених доказа, осигураник може уз захтев да приложи и друге доказе за које сматра да могу да буду од значаја у поступку. На пример, уколико у поступку треба да се утврди пензијски стаж (а што је случај у поступању по свим захтевима за признавање права на пензију), подносилац захтева треба да приложи све доказе који се односе на стаж који је навршио. То је, пре свега, радна књижица, али и сви докази о обављању самосталне делатности (нпр. решења надлежних државних органа код којих је делатност регистрована, уверења о плаћеним доприносима), као и сви докази о раду у иностранству (нпр. осигураничке картице, платне листе, уговори о раду), као и сви други докази којима осигураник располаже, а који би могли да утичу на одлуку у

НИС улаже у развој локалних заједница

Нафтна индустрија Србије већ седам година спроводи програм подршке локалним заједницама. Право да се пријаве имају установе и непрофитна удружења са пројектима из области спорта, културе, науке, заштите животне средине и помоћи социјално угроженима.

Почетком фебруара Кирил Кравченко, генерални директор НИС-а, потписао је споразуме о стратешкој сарадњи са десет општина и градова у Србији на основу којих ће НИС наставити да улаже у развој ло-

калних заједница кроз програм „Заједници заједно“. Према потписаном споразумима, за најбоље пројекте са територија: Београда, Ниша, Чачка, Новог Сада, Зрењанина, Панчева, Кикинде, Новог Бечеја, Кањиже, Србобрана и Житишта, НИС ће у овој години издвојити више од 90 милиона динара.

Новина у овогодишњем избору пројекта је увођење могућности гласања локалног становништва путем интернета за по један пројекат у њиховом граду, односно општини.

Агробизнис, храна и село

У Свечаном салону Спортско-пословног центра Нови Сад (СПЕНС) средином фебруара одржана је Зимска пољопривредна манифестација „Агробизнис, храна и село“. У раду овог скупа учествовали су представници Привредне коморе Србије, амбасаде Русије, Француско-српске привредне коморе, Владимир Павлов, покрајински секретар за науку и технолошки развој, представници

више локалних самоуправа, пословни људи који се баве агробизнисом и женска сеоска удружења.

Циљ ове манифестације био је да се охрабре локалне самоуправе и пословни људи у својим срединама да инвестирају у даљи развој пољопривреде, као и да се адекватно припреме за светско тржиште, те да на најбољи начин користе расположиво знање.

Истраживање о корупцији у Србији

Недавно су објављени резултати истраживања о корупцији у Србији, које је спровео Центар за либерално-демократске студије. Резултати истраживања, поред осталог, показују да је у 2014. години у Србији 27,4 одсто грађана дало мито, у виду новца, услуге, поклона, што је знатно мање него 2001. године, када је то учинило 46 одсто грађана. Око 30 одсто испитаника у нашој земљи рекло је да им је тражено да дају мито (тачније 29,9 одсто), док се 2001. године са таквим искуством суочило знатно више њих, 50,6 процената. Смањење обима корупције у земљи стручњаци објашњавају смањењем бирократизације.

Донација дому здравља

Дом здравља „Др Љубинко Ђорђевић“ у Сврљигу недавно је добио савремени апарат за хематолошку анализу крви. Овај поклон вредан осам хиљада евра донирао је Ротари клуб из Зајечара.

– У години када обељава 110 година постојања, Ротари клуб, у сарадњи са „Промедијом“ из Кикинде, бави се и хуманим радом – казао је на додели апарата сврљишком Дому здравља Звонко Пауновић, председник клуба, додајући да су прошле године овакав апарат поклонили Дому здравља у Неготину. На овом вредном дару захвалили су директор Дома здравља, др Драган Будимовић, и Јелена Трифуновић, председница општине Сврљиг, уз очекивање да ће пацијенти из сврљишке општине убудуће брже и квалитетније долазити до потребних анализа.

Кикинда: најкитњастији дрворед

Дрворед у Улици генерала Драпшина и делом у Улици браће Татић у Кикинди уврштен је недавно, по избору чувеног интернет сајта „Архитектура и дизајн“, међу 45 најкитњастијих на свету. Највише стабала је америчког копривића, чак око 300, а тек по неколико липе и сребрнолисног америчког јавора. Међутим, чувени кикиндски сокак ускоро ће драстично променити изглед. Значајан део његовог чаробног дрвореда, због којег се у глобалним оквирима нашаа на високој позицији, ових дана биће на удару – тестера и секира. Наиме, због болести и дотрајалости мора да се извади 70 стабала на чије место

ће бити засађене нове саднице. Кикинда ће, наравно, сачувати ову улицу лепотицу и за будуће генерације...

За сређивање овог дрвореда локална самоуправа је издвојила пет милиона динара.

Просечна зарада у јануару 39.285 динара

Просечна нето зарада исплаћена у јануару 2015. године износила је 39.285 динара и у односу на децембар номинално је нижа 21,4 а реално 21,2 одсто, саопштио је Републички завод за статистику.

Просечна бруто зарада у јануару износила је 54.208 динара, што је у односу на претходни месец номинално ниже 21,1 а реално 20,9 процената.

У односу на исти месец прошле године, нето плата у јануару 2015. године била је номинално виша 3,4 а реално 3,3 одсто.

Бруто плата исплаћена у јануару ове године је такође била виша него у истом месецу 2014, и то номинално 3,5 одсто, а реално 3,4 процента, наводи се у саопштењу Завода за статистику.

И националне пензије ниже десет дсто

Влада Србије донела је почетком фебруара одлуку да се посебна признања додељена појединцима за врхунски допринос националној култури, такозване националне пензије, умање за 10 одсто. Тако ће заслужни уметници и врхунски спортисти будуће бити у истом положају као и сви запослени у јавном сектору.

Одлука о смањењу националних пензија које су до сада износиле 50.000 динара донета је у складу са политиком штедње коју спроводи Влада.

Годишњица рада саветовалишта за потрошаче

Крагујевачко Саветовалиште за потрошаче обележило је годину дана постојања и рада. Током прве године рада Саветовалиште за потрошаче примило је 2.570 приговора, од чега је око хиљаду било из Крагујевца. Преостале жалбе стигле су из других крајева Шумадије и западне Србије, за које

је Саветовалиште задужено као регионални центар од средине прошле године.

Приговори грађана најчешће су се односили на квалитет обуће, мобилних телефона, рачунара, беле технике и гардеробе. Грађани су имали примедбе и на рад курирских служби, а више од 85 одсто притужби

успешно је решено. Током обележавања годишњице рада Саветовалишта за потрошаче најављено је да ће град Крагујевац ускоро формирати Савет за заштиту потрошача, као и одговарајућа тела за пријем рекламација на рад јавних и јавних комуналних предузећа.

Помоћ породиљама

У циљу подстицања наталитета на подручју пријепољске општине, буџетом локалне самоуправе у 2015. години опредељено је 8,6 милиона динара за помоћ породиљама. Планирано је да свака мајка по порођају добије новчани износ у висини 40 одсто просечне републичке зараде. Један од основних услова да породиље добију једнократну новчану накнаду јесте подношење потврде да имају пребивалиште на подручју пријепољске општине.

Иначе, према подацима Матичне службе Општинске управе у Пријепољу, 2010. године рођено је 387 беба, 2011. било је 329 новорођенчади, 2012. године 325, у 2013. на свет је дошло 419 беба, а прошле године 364.

Машкарада у Новом Саду

У организацији Музеја Војводине, недавно је у Новом Саду одржана двадесета Машкарада, чиме је обележен почетак пролећног циклуса покладних обичаја.

Препознавши значај неговања нематеријалне баштине Војводине као мултикултуралне средине, Музеј Војводине од 1995. године негује покладне обичаје организовањем Машкараде и тиме на оригиналан начин спаја традицију са савременом креативношћу.

Као и ранијих година, бучна маскирана поворка окупила се на платоу испред Музеја

Војводине, одакле је продефиловала центром града показавши завидну креативност и затим се вратила до Дунавског парка, где су проглашене најбоље маске.

У програму су учествовала деца из вртића, основних и средњих школа, студенти и одрасли, укупно око хиљаду малих и великих маскираних суграђана.

Помоћ у кући за 320 особа

Центри за социјални рад у Новој Вароши, Прибоју и Пријепољу успешно су реализовали пројекат „Ми бринемо о старима“. Захваљујући овом пројекту, у претходних осам месеци 320 старих и изнемоглих лица са подручја ове три суседне општине Златиборског округа добијало помоћ у кући је од 45 геронтодомаћица. Пројекат је, средствима од око 198.000 евра, финансирала Европска унија кроз програм EU Exchange 4, а спроводила Делегација ЕУ у Србији у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина.

МИНИСТАР ВУЛИН ПОСЕТИО НОВОСАДСКИ ДЕС

Борба за државу социјалне правде

ДЕС недавно запослио десет нових особа са инвалидитетом

Поводом обележавања Међународног дана социјалне правде, Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, обишао је 20. фебруара, заједно са Милошем Вучевићем, градоначелником Новог Сада, предузеће за професионалну рехабилитацију, оспособљавање за рад и запошљавање инвалидних особа оштећеног слуха ДЕС д.о.о. Нови Сад. Том приликом је нагласио да је Србија у свом Уставу одређена као држава социјалне правде, и да се Влада бори да створи такву државу, што није лако након другог периода „пљачкашке“ приватизације.

– Радити са особама са инвалидитетом (ОСИ) и са предузећем као што је новосадски ДЕС јесте најбољи начин да се социјална правда оживи, да социјалну правду покажемо на делу. Ови вредни људи, без обзира на свој хендикеп, показују да су важан и кори-

Александар Бурсић и Александар Вулин

стан део заједнице. Они зарађују свој хлеб. Министарство је ту да помогне. Све јавне набавке које спроводимо увек ћемо радити првенствено са буџетским корисницима, јер се тако постиже социјална правда, а дати прилику ОСИ да покажу колико су корисни чланови друштва је и више од тога – нагласио је министар Вулин и додао да су у ДЕС-у недавно успели да запосле 10 нових особа са инвалидитетом због повећања обима посла. То је најбољи начин да се покаже како се бори за социјалну правду, пошто су ови људи тако себи обезбедили зараду и не зависе од социјалних давања.

Александар Вулин је похвалио Градску управу Новог Сада за подршку коју пружа ДЕС-у и корисницима социјалних давања у својој средини. Он је позвао и остале локалне самоуправе и друге органе власти у нашој земљи да се заједно заложу да се промени положај ОСИ и осталих људи у земљи који желе да раде како би се што пре код нас остварила држава социјалне правде.

Градоначелник Новог Сада, Милош Вучевић, оценио је да је најважније што је ДЕС у претходном периоду сачувао радна места, али и повећао број запослених, а то је од велике важности и за запошљавање ОСИ. Он је овом приликом истакао и да се град труди да овом предузећу обезбеди што више посла, кроз радно ангажовање његових капацитета, јер то има позитиван ефекат, не само у привредном и економском смислу, већ и у социјалној сфери.

С друге стране, Александар Бурсић, директор ДЕС-а, предузећа у којем је од укупно 207 запослених 107 особа са инвалидитетом, захвалио је ресорном министру на досадашњој великој подршци, као и градоначелнику Новог Сада. Они су својим личним ангажовањем омогућили да кроз резервисане јавне набавке ДЕС реализује бројне послове за јавна предузећа и буџетске институције широм Србије и у локалној заједници. По његовим речима, они ће се трудити да квалитетом својих производа задрже ове купце и у наредном периоду, а међу њима су и предузећа из састава ЕПС-а, центри за социјални рад, центри за збрињавање деце и геронтолошки центри широм Србије, затим локална предузећа, ЈКП Чистоћа и зеленило, Топлана итд. То ће обезбедити још радних места за ОСИ, што и јесте смисао свега. Директор Бурсић се похвалио и да је са Новосадским универзитетом потписао уговор по коме ће већ у наредним недељама 20 апсолвената у ДЕС-у обављати професионалну праксу.

Мирслав Мектеровић

ТАКТИЛНА ИЗЛОЖБА У МУЗЕЈУ ПАВЛА БЕЉАНСКОГ У НОВОМ САДУ

Додирни и осети

У жељи да особама које не виде пружи увид у део колекције Павла Бељанског, Спомен-збирка Павла Бељанског у сарадњи са СОШО „Милан Петровић“ реализовала је тактилну изложбу „Додирни и осети“.

Тактилна поставка од десет уметничких дела из колекције Павла Бељанског, три тактилна дијаграма, седам гипсаних одливка и легенде на Брајевом писму, конципирана је по највишим стандардима заснованим на искуствима других установа у кон-

такту са слепим и слабовидим особама, и омогућава да се слика доживи и скулптура осети.

Изложба „Додирни и осети“ отворена је до краја јуна, а својом идејом указује на разне могућности које нуде инклузивни програми унутар културних институција. Пројекат су подржали Министарство културе и информисања РС, Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и Управа за културу града Новог Сада.

Поводом обележавања Међу-

народног дана социјалне правде, у оквиру изложбе „Додирни и осети“, недавно је организовано и предавање за запослене у Спомен-збирци Павла Бељанског. Предавање је одржала Снежана Николић из СОШО „Милан Петровић“, а било је намењено ку-

стосима и осталим запосленима. Запослени су упознати са начином приступа особама са инвалидитетом, правилима понашања у комуникацији, као и услугама које би ОСИ требало да добију приликом посете музеју.

Драган Кораћ

Веће учешће у социјалном дијалогу

Синдикати пензионера у региону треба заједнички да воде акције за веће поштовање и очување права пензионера, као и куповне моћи пензија, закључено је на Међународној регионалној конференцији синдиката пензионера. На том скупу, одржаном 4. фебруара у Београду, представници пензионера земаља у региону сложили су се да се правноекономски и социјални положај пензионера и старијих особа погоршава и да долази до њиховог све већег осиромашења у свим срединама. Посебно је наглашено да је недопустиво да се под било којим изговорима пензије умањују, замрзавају или реално смањују.

Представници пензионера Хрватске, Босне и Херцеговине, Словеније, Македоније, Србије и Италије закључили су да је потребно да се, као сопствени задаци, прихвате закључци и ставови Европске федераци-

је пензионера и старијих лица (ФЕРПА) о тим питањима.

– Пензионерима треба омогућити много веће учешће у социјалном дијалогу и обавезно консултовање њихових синдикалних представника по питањима која се тичу циљева и мера економске и социјалне политике – казао је председник Удружења

синдиката пензионера Србије (УСПС) Милорад Вујасиновић. Потпредседница УСПС, Марија Тодоровић, изнела је податак да Србија има 1,7 милиона пензионера, од којих су 59,3 одсто старосни, 19,4 одсто инвалидски и 21 одсто породични пензионери. Она је нагласила да се пензијски систем Србије заснива на ме-

ђугенерациској солидарности, подсетивши да су осамдесетих година прошлог века била три запослена на једног пензионера и да су сви запослени уплаћивали допринос за ПИО, док је данас тај однос један према један.

Говорећи на конференцији, председник Савеза самосталних синдиката Србије, Љубисав Орбовић, указао је да би синдикати у будућности више требало да наступају заједно и да се боре за права радника, али и пензионера.

Заменик председника УГС Независност, Злата Зец, навела је да су пензионери заслужили да живе од свог рада и онога што су годинама радили и стицали.

Представница Синдиката пензионера из БиХ Масија Сејменовић истакла је да су проблеми пензионера слични у свим земљама региона и да је проблематично то што се број пензионера практично изједначио или повећао у односу на број радника.

Организатори Пете међународне регионалне конференције синдиката пензионера „Европа за пензионере, пензионери за Европу“, били су УСПС, Уједињени грански синдикат Независност и Синдикат италијанских пензионера СПИ-ЦИЛ.

В. А.

ПРЕДСТАВЉЕНИ РЕЗУЛТАТИ ПРОЈЕКТА О БРЕНДИРАЊУ ФРУШКОГОРСКОГ ЛИПОВОГ МЕДА

Пчеларство уносан еколошки бизнис

Резултати пројекта „Липов мед за одрживи развој дунавског микрорегиона“ представљени су недавно у Градској кући у Новом Саду. Носилац пројекта био је град Нови Сад, а финансирали су га Европска унија и Аустријска развојна агенција, у оквиру позива „Социоекономски развој Дунавске регије у Србији“. Вредност пројекта била је 222.658 евра, а висина донације износила је 171.915 евра. Циљ овог пројекта био је да се ојача конкурентност произвођача меда с акцентом на фрушкогорски липов мед, што је успешно и урађено, јер је овај мед добио ознаку географског порекла за аутохтони фрушкогорски липов мед.

Током 18 месеци реализације пројекта едуковани су пчелари, ученици Пољопривредне школе и студенти Пољопривредног факултета у Новом Саду, удружења пчелара су опремљена компјутерима и намештајем, обезбеђено је 250 пчелињих друштава, 250 кошница и 25 комплета пратеће опреме за почетнике у пчеларству. Организована је и студијска по-

сета Грацу, спроведене су контроле процеса производње и квалитета производа фрушкогорског липовог меда. Образовне институци-

Миодраг Чупић

је снабдевене су лабораторијском опремом за анализу полена и испитивање болести пчела, а акредитована је и метода за анализу полена у меду на Природно-математичком факултету у Новом Саду.

– Кроз овај пројекат доказали смо да фрушкогорски липов мед има све вредности које смо тврдили да има, а представници појединих удружења добили су и сертификате о квалитету производа. Сматрамо да је фрушкогорски липов мед једини у Европи који садржи више од 60 одсто поленових зрнаца и то је наша шанса да производ пласирамо на светско тржиште – истакао је овом приликом Миодраг Чупић, председник Друштва пчелара „Јован Живановић“ из Новог Сада. Друштво ће покушати да кроз промоције учини да овај мед буде препознат на тржишту и да се пчеларство представи као уносан и еколошки прихватљив бизнис.

Шеф Канцеларије за локални економски развој Новог Сада, проф. др Маријана Дукић Мијатовић, оценила је да је овај пројекат донео користи Новом Саду у подстицању предузетништва.

М. Мектеровић

ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР „СРЕМ“ У РУМИ

Отворен објекат вредан осам милиона динара

Објекат за физикалну рехабилитацију површине 130 квадратних метара саграђен је средствима Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију и Геронтолошког центра „Срем“. Инвестиција је вредна осам милиона динара, а уз објекат и новокупљену медицинску опрему за физикалну рехабилитацију, проширен је и адаптиран простор за радно-окупациону терапију. Реновиран је и постојећи вешерај, а Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања издвојило је 2,2 милиона динара за куповину четири индустријске машине – три за прање веша и једне за сушење.

На свечаности у Геронтолошком центру „Срем“ 8. фебруара новосаграђени објекат отворили су министар Александар Вулин и Новка Мојић, подсекретар за здравство, социјалну политику и демографију. Поред запослених и корисника, свечаности су присуствовали и бројни гости из Сремског округа и локалне самоуправе, посланици и други. Они су са задовољством обишли румску установу, познату по вишегодишњем улагању у подизање нивоа социјалне заштите, о чему сведоче многобројна признања, која су је сврставала међу најбоље у Србији.

– Објекат се добро одржава и у њему се људи добро осећају, што сам сазнао и у раз-

Александар Вулин и Новка Мојић

говору са корисницима. Није намештено, видим да је овде тако сваки дан – казао је, поред осталог, министар Вулин у Руми.

Новосаграђени објекат састоји се од сале за физикалне третмане, ординација за лекара специјалне физикалне медицине и

два физиотерапеута, а ту су и пратећи садржаји.

– Покрајинска влада и Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију оснивачи су 27 установа социјалне заштите у Војводини, па се трудимо да им сваке године доделимо део средстава. У прошлој години 750.000 динара добио је ГЦ „Срем“, са којим имамо изузетно добру сарадњу. Ускоро ћемо расписати конкурс за расподелу средстава у овој години – истакла је Новка Мојић.

Задовољство на свечаности није крила ни директорка ГЦ „Срем“, Даница Јерemiћ.

– Чинимо све да побољшамо живот наших корисника и обезбедимо квалитетнији рад запослених у установи. Изградњом објекта и куповином нове медицинске опреме желели смо да побољшамо здравствену заштиту старих и усавршимо физикалну рехабилитацију. Уз то смо сопственим средствима средили и вешерај, тако да смо побољшали хигијену у ГЦ „Срем“ – каже директорка.

Помоћ румској установи у наредном периоду најавили су и представници локалне самоуправе. На свечаности у румском ГЦ „Срем“ ни овога пута није изостао програм у којем су учествовали хор установе и две кориснице, Весилка Николић и Босилка Ђорђевић, са својим песмама.

Г. Вукашиновић

КИНЕЗИ У ЗАВИЧАЈНОМ МУЗЕЈУ

Изложба о празнику пролећа

„У сусрет кинеском празнику пролећа“, назив је изложбе отворене у румском Завичајном музеју, која ће омогућити посетиоцима да боље упознају кинеску културу и традицију. Овај музеј већ двадесет година има сарадњу са Народном Републиком Кином, чије су изложбе сваки пут привлачиле велики број Румљана.

Изложбу посвећену „Празнику пролећа“ отворио је у Руми Сји Хонг, саветник за културу кинеске амбасаде у Београду, који је рекао да је економска сарадња између Србије и Кине

све већа и подсетио на традиционално пријатељство између две земље.

О значају изложбе говорио је виши кустос у Завичајном музеју Драгомир Јанковић.

– Изложба ће посетиоцима приближити народ Кине и празновање кинеске нове године, коју од 12. века називају „Празник пролећа“. Овај празник званично се обележава недељу дана, а традиционално га Кинези славе две. „Празник пролећа“ симболизује породично окупљање, тако да су Кинези из целог света свим превозним средствима похрлили у домовину – рекао је Јанковић.

Кинеска 4712. година почела је 19. фебруара.

Изложба ће у румском Завичајном музеју бити отворена до 6. марта.

Г. В.

Неопходне прихватне станице

На састанку мулти-секторског тима одржаном ових дана у нишком Центру за социјални рад речено је да су установе и институције у Нишу које се баве проблемима жртава насиља у породици и партнерским односима потписале прошле године, у мају, протокол о међусобној сарадњи. Оцењено је да су до сада постигнути резултати добри и да је сарадња између полиције, Центра за социјални рад и медицинских установа побољшана, али и даље недостаје ефикаснија реакција правосудних органа. Јединствени став учесника у расправи јесте да ефикасније збрињавање жртава подразумева да град, као оснивач, ради на стручном јачању Сигурне куће и оснивању прихватне станице у којој би биле смештене жртве насиља до утврђивања њиховог психичког статуса.

Представници полиције, Дома здравља и Центра за социјални рад кажу да се у свим случајевима пријаве насиља синхронно делује, што за резултат има брзо збрињавање жртве и смештај (најчешће) у Сигурну кућу. Током прошле године 20 жена се јавило у Дом здравља због повреда насталих у породичном насиљу. Много већи број случајева имају клинике нишког болничког центра, а збрињава податак да је таквих пацијент-

киња било више него годину дана раније. Директорка Сигурне куће, Соња Шћекић, подсећа да та установа од оснивања ради по утврђеном протоколу и збрињава жене и децу који су претрпели насиље у породици. – Суочавамо се са проблемима које сами не можемо да решимо. Рецимо, дешава се да је жртва насиља корисник опијата или особа са психијатријском дијагнозом за коју не знамо поуздано да ли је под редовном терапијом. То за собом повлачи друге невоље, јер таква особа може да повреди себе, али и друге – каже директорка Шћекић. Представници Завода за судску медицину су изричито да у таквим ситуацијама треба предузети све да се жртви не нашкоди и прво је треба медицински збринати а потом и издвојити из насилног окружења. Један од закључака скупа у Нишу јесте да је неопходно организовати прихватне станице у оквиру Сигурне куће, или неке друге установе, где би жртва боравила до завршетка здравствене и психолошке опсервације. Само тако избећи ће се све чешћа појава да тим за хитне ситуације Центра за социјални рад читаве ноћи „обија прагове“ разних служби и установа које жртве насиља не желе да прихвате и збрину уз изговор да то није њихов посао. **Љ. Глоговац**

СВРЉИГ

На пракси педесет младих људи

Општина Сврљиг, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, за стручну праксу и јавне радове издвојила је осам милиона динара. У предузећима и установама тренутно је ангажовано око 50 младих људи, који ће за шест, девет и дванаест месеци, у зависности од стручне спреме, примати накнаду од 12.000 до 20.000 динара. После тога, практиканти ће бити спремни за самосталан рад у струци.

До првог априла ове године шест геронтодомаћица пружаће неопходну помоћ старим и болесним лицима у Сврљигу и сврљижским селима, у оквиру пројекта „Служба за помоћ у кући“ који је подржало Министарство за рад и запошљавање. Геронтодомаћице највише помажу око подизања лекова, плаћања рачуна, одржавања хигијене. Динамика обиласка старијих лица у селима углавном зависи од временских прилика. Ангажована су и два лица са инвалидитетом, која помажу странкама приликом попуњавања захтева и других послова. **С. Ћ.**

ТОПЛИЦА: ПОМОЋ СТАРИМ И ИЗНЕМОГЛИМ ЛИЦИМА

Нове геронтодомаћице

Национална служба за запошљавање – филијала у Прокупљу окончала је нови циклус предавања за стицање звања геронтодомаћице.

У Топлици је све већи број домаћинстава са старим и изнемоглим лицима којима је преко потребна помоћ других, па су ове волонтерке добродошле.

Ове године обука је трајала месец и по, а предавачи су били са Народног универзитета у Нишу.

– Све су са успехом завршиле предавања и добиле сертификат за обављање послова геронтодомаћице – каже Жарко Стојановић из НСЗ у Прокупљу и додаје да је ова институција за обуку издвојила око 300.000 динара.

Обуку је, иначе, завршило 15 жена из општина Прокупље, Куршумлија и Житорађа које ће, у својим срединама, одмах прионути да пружају помоћ старим и изнемоглим лицима и породицама. **Ж. Д.**

ГЦ „СРЕМ” РУМА: У ЈЕДНОМ ДАНУ 29 РОЂЕНДАНА

Концерт за слављенике

Поклони, торте, цвеће, гости и музика обележили су у Геронтолошком центру „Срем” прославу рођендана свих 29 корисника који су се родили у фебруару. На славље су дошли и чланови њихових породица, а највећи допринос прослави

– Ја сам Сремац из Буђановаца, био сам пољопривредник и сви су се дивили мојим њивама. Срећан сам што имам златну децу, два сина и ћерку и четворо унучади, који ме редовно обилазе. Овде сам седам година, лепо је, чисто и топло, а имам и доброг ци-

сели и уживали. Никада не бих отишла из Босне да нисам морала, али такав је живот. Овде имам fino друштво и добру цимерку. Никада се нисмо посвађале, увек свуда заједно идемо – узбуђено нам је испричала Милица Шатара, која је 19. фебруара напунила 81 годину.

На концерту су међу слављеницима и њиховим гостима били и запослени.

– Када долазимо на посао наоружамо се стрпљењем. Иза сваког нашег корисника стоји живот који заслужује поштовање. Има тешких и лепих дана, међу којима је и овај када славимо њихове рођендане – рекла је за „Глас осигураника” неговатељица Драгана Здјелар.

Геронтолошким центром „Срем” орила се песма.

– Сви слављеници

су добили поклоне настале током радне терапије, а наше куварице су направиле и две торте – истакла је Јасмина Брашанчевић, психолог у Центру, која је увек на услузи корисницима и новинарима.

Раде Јоровић, задовољан лепом атмосфером, обећао је да ће поново доћи и пева ти корисницима.

Г. В.

рођендана дао је естрадни уметник Раде Јоровић, који је одржао хуманитарни концерт. Овај певач улепшао је 90. рођендан Ђурђевки Јовановић, Добрили Ковачевић и Десанки Милошевић, 88. Анђелији Бајић и Ђорђу Пешићу, 87. Здравку Божићу, Меланији Јовановић, Љубици Мршић, Емилији Живковић Лончарић и свим осталим слављеницима.

мера. Мало су ми ослабили вид и слух, али „чисто” диваним, човек мора диванити са другим људима – каже слављеник Здравко Божић, наглашавајући да је прослава била лепа, као и поклони које је добио.

Милица Шатара је избегла из Босне и у ГЦ „Срем” је четрнаест година.

– Деца су ми дошла на прославу рођендана и донела поклоне и тарту. Сви смо били ве-

НОВИ САД

Обележена кинеска нова година

На свечаности у Кино-сали Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, Филозофски факултет и Конфучијев институт 13. фебруара су обележили кинеску нову годину, „Празник пролећа”.

Свечаност је организована у сарадњи са Карловачком гимназијом, предшколском установом „Маштоленд” и ОШ „Ђорђе Натошевић”.

Наташа Костић, доктор кинеске филозофије из Београда, одржала је пригодну предавање, а чланови борилачког клуба демонстрирали су древну вештину тај-чи.

Овој свечаности претходило је потписивање споразума о сарадњи између Конфучијевог института, Филозофског факултета и Карловачке гимназије. Споразум у Карловачкој гимназији и свечаност на Филозофском факултету део су заједничке прославе којом се обележава вишегодишња сарадња ове две значајне институције на пољу учења кинеског језика.

Д. Кораћ

УДРУЖЕЊЕ ЖЕНА „СРЕМИЦА” ИЗ ПЕЋИНАЦА

Јубилеј уз вез, колаче и музику

Удружење жена „Сремица” из Пећинаца организовало је 20. фебруара свечаност поводом петнаестогодишњице рада, којој су присуствовале и чланице других удружења, представници локалне самоуправе и организатори румског „Сремског колача”.

У холу Културног центра Пећинчанке су те вечери имале изложбу ручних радова израђених по узору на старе, као и сланих и слатких „старинских” колача. Програм који је приређен у сали разгалио је домаћине и госте.

На почетку свечаности речено је да је Удружење жена „Сремица” најстарије у пећиначкој општини и једно од најстаријих у Срему. За петнаест година направиле су много ручних радова и умесиле ко зна колико колача по рецептима својих бака. Излагале су широм Србије, а њихове рукотворине виђене су и на изложбама у Бечу и Велену. Сваке године добију новац од Покрајинског завода за равноправност полова за бар један пројекат, а помоћ им је свих претходних година пружала и општина Пећинци.

Баве се и хуманитарним радом, па су тако чланице удружења притекле у помоћ угроженима од поплава у Купинову, помагале су болеснима, ђацима у Пећинцима су купиле школску литературу, деци у обданишту из Прхова поклониле су играчке и дидактички материјал за рад...

Истакнуто је, затим, да у Удружењу „Сремица” нису само Сремице, него су ту и Босанке, Херцеговке, Србијанке... И све се одлично слажу и окупљају у својим просторијама сваке среде.

– Достојанствено представљамо Срем и негујемо традицију нашег краја. Петнаестогодишње трајање резултат је великог рада, труда и толеранције. У удружењу је активно двадесетак жена, које су углавном све пензионерке у зрелим годинама. Недостају нам млађе жене, које долазе само на организована дружења – казала је, поздрављајући госте, Мара Миловановић, председница удружења.

Честитке на свечаности женама је упутио и Јован Деврња, директор пећиначког Културног центра, пожелевши им да и у наредним годинама чувају

традицију и шире културу ван граница ове сремске општине.

У програму су учествовали млади рецитатори, играчи и певачи из Пећинаца, па је било весело и распевано. Свој допринос слављеничкој атмосфери дали су и песник Радивој Прокопљевић Прока и афористичари Бошко Маринковић и Ђорђе Ћирковић, који су говорили о Сремицама и Сремцима.

После приређеног програма, на коктелу у холу, уз крофне, штрудлу, шапице, ванилице, разне пите, кифле и друге ђаконије, настављено је дружење.

– Прва председница је била Мира Чоловић. У то време све смо биле запослене и добро ор-

ганизоване. Договарале смо се о свему, а потом размењивале рецепте, причале вицове и давале себи одушка – рекла је Љиљана Чикић, која је, такође, била једна од председница удружења.

Зора Чупић је са задовољством показивала своје ручне радове, објашњавајући да поред кецеља, израђује и завесе, пешкире, јастучнице и столњаке са обичним и пуним везом.

На свечаности поводом јубилеја, посебно су били поносни на Милицу Стевановић, желећи да представе и њене пешкире, столњаке, јастучнице...

– Радим ручни вез и старинске чипке. Радове продајем: један везени пешкир на српском платну кошта од 2.500 до 3.500 динара, а велики столњак око стотину евра. Моји радови стигли су у Америку, Аустралију, Словенију, Италију... Тренутно за Словенце радим витражице за прозоре, а занимљиво је и да Италијани траже само ручне радове везене белом концем – истакла је Милица.

И остале чланице су добре домаћице, које успешно везу, хеклају, кувају, месе.

Радост са слављеницама поделиле су те вечери у Пећинцима гошће из Добринца, Краљеваца, Деча, Купинова, Шимановаца и жене из другог пећиначког удружења „Колевка Срема”.

Већ сутрадан чланице Удружења „Сремица” из Пећинаца учествовале су на Сајму туризма у Београду, а припремају се и за „Златне нити” у Врњачкој Бањи.

Гордана Вукашиновић

У КРАЈИНСКОМ ВИНОГОРЈУ ПРОСЛАВЉЕН СВЕТИ ТРИФУН

Вину и виноградарској години у част

На Рајачким пивницама одржана централна прослава Светог Трифуна

Под покровитељством општине Неготин, Месна заједница Рајац и Туристичка организација приредиле су богат поетско-музички програм у част вина и виноградар. Нова производна година почела је симболичним орезивањем винове лозе, у нади да ће бити богатија и успешнија од прошлгодишње. Манифестацију Свети Трифун на Рајачким пивницама отворио је Јован Миловановић, председник општине Неготин, који је, уз честитку за празник, најавио озбиљнији приступ решавању дугогодишњих, пре свих, инфраструктурних проблема села Рајца и Рајачких пивница.

Слађан Станисављевић из МЗ Рајац задовољан је бројем гостију који су поводом Светог Трифуна стигли на Рајачке пивнице, а манифестација је и по мишљењу Душана Петровића, в.д. директора Туристичке орга-

низације општине Неготин, испунила очекивања. Церемонију резања славског колача обавили су свештеници црквене општине неготинске, који су одмах затим у најближим виноградима орезали винову лозу у част нове виноградарске и производне године. Дегустацију вина из подрума домаћина прославе пратио је богат музички програм.

Овог 14. фебруара на Рајачке пивнице и на централну прославу Светог Трифуна, славе виноградар и винара, у општини Неготин, дошли су бројни гости међу којима су били запажени и представници локалних самоуправа из Мајданпека и Књажевца, Борског управног округа, Министарства пољопривреде Републике Србије, али и из суседних земаља Бугарске и Румуније.

Јованка Станојевић

ПЕТНАЕСТО ТАКМИЧЕЊЕ ВИНАРА ВОЈВОДИНЕ

Најбоље вино од вишње

Петнаесто Покрајинско такмичење „Дани вина“ одржано је 14. фебруара, на Светог Трифуна, у Иђошу, селу у кикиндској општини. Победник је пензионер из Кикинде Исидор – Иса Бајкин, родом из Иђоша. Његово вино од вишње проглашено је за најбоље међу приспелих 140 узорака.

– Већ тридесет година производим вина искључиво од воћа – каже овај пензионисани грађевински инжењер, иначе и потпредседник Општинског удружења пензионера у Кикинди.

Иђош је одвајкада насеобина чији жи-

тељи гаје винограде и производе квалитетна вина. Године 2001. основали су струковно удружење „Шасла“ чији је један од оснивача Иса Бајкин. Иђошани су прихватили поуку попа из суседног села Бочар који је устврдио да нема лошег вина, већ само доброг и бољег. Они су на ту попову констатацију накалемили још и то да је вино у Иђошу – најбоље. Најпре су организовали такмичење у производњи овог племенитог алкохолног пића на сеоском нивоу, затим општинском, да би после прерасло у покрајинско. На овогодишњем надметању војвођанских винара

Исидор Бајкин са освојеним трофејима

додељене су 21 златна, 31 сребрна и 49 бронзаних медаља. Такмичарска вина била су сврстана у пет категорија. **С. З.**

Сертификат за шнајдере

У Техничкој школи „Радоје Љубичић“ у Ужицу завршена је двомесечна обука ученика са слушним сметњама и сметњама у развоју за самостално обављање кројачког заната у оквиру пројекта „Шнајдери по мери“. Организатор је била компанија „Јасмил“ из Ариља, матична компанија бренда „Екстрим интимо“, позната и по број-

ним хуманитарним акцијама. После стручног семинара шивења за полазнике је организован обилазак производних погона где су им уручени сертификати о завршеној обуци и успешно савладаном градиву, што ће им бити од велике користи приликом запошљавања. Имали су и несвакидашњу прилику да обиђу и виде процес производње у овој успешној фирми са више од 500 радника.

Осим организовања семинара, ариљска компанија „Јасмил“ је ужичкој школи донирала 10 професионалних машина за шивење које ће остати у власништву школе, 150 метара материјала за обуку и комплетан прибор за шивење, а професори су добили хонорар за одржавање часова практичне наставе. За време семинара, пролазници су сашили постелине и пиџаме, које су поклонили Дому Школе за слушно оштећену децу „Миодраг В. Матић“ у Ужицу, чији су и они станари.

М. Павловић

ПОЖЕГА НАСТАВИЛА ТРАДИЦИЈУ

Награђени најуспешнији студенти

По расписаном конкурс, Савет за друштвене делатности Скупштине општине Пожега и ове године традиционално је доделио новчане награде најбољим студентима, и то у износу од по 24.000 динара. На конкурс су могли да се јаве студенти високих школа основних академских студија и дипломских академских студија, који се финансирају из буџета Републике Србије. Један од услова био је да су редовно полагали испите, редовно уписивали године и током студија имали просечну оцену најмање 8,50.

По речима Гордане Вуксановић, председнице Комисије за доделу признања, награде су додељене 61 студенту са 13 фа-

Заједнички снимак за успомену

култета, од којих је највише студената медицине, машинства, електротехнике, грађевинар-

ства, пољопривреде, као и природно-математичког, правног и факултета техничких наука. Уру-

чујући традиционалне награде, председник пожешке општине, Милован Мићковић, честитао је најбољим студентима постигнуте резултате и пожелео им нове успехе. Нагласио је да је улагање у образовање уствари улагање у будућност, а пожешки крај има све веће потребе за кадровима.

Општинска локална самоуправа у Пожеги већ годинама на разне начине покушава да кадрове за привреду и друге области обезбеди стипендијама или једнократним новчаним наградама најбољим студентима. Оправданост тога показали су резултати у протеклим годинама.

М. Павловић

ШТА ПРЕОСТАЈЕ ПОСЛЕ ДИЈАГНОЗЕ АЛЦХАЈМЕРА

Живети за тренутак

Без прошлости и без будућности, смисао се налази у моментима, открива нам филм „И даље Алис“, први који болест описује изнутра, онако како је доживљава оболела особа

У педесетој години, др Алис Хауланд има све, срећну породицу, добар брак, троје одрасле деце, бриљантну универзитетску каријеру, углед, богатство, привлачан изглед и очувано здравље. Једном речју, савршен живот.

Могло је да се догоди, као што се и дешава, да такав беспре-

корку лингвистике на њујоршкој Колумбији, у тумачењу 54-годишње Џулијен Мур која је, уз многобројна признања за ову улогу, управо освојила и „Оскара“, упознајемо мало пре него што је од лекара чула пресуду.

У њеном животу све је и даље идеално, мада су се појавили и једва видљиви знаци да можда и

додатне поражавајуће чињенице. На настанак утиче генетски фактор, тако да ризик да њена деца, две ћерке и син, на сличан начин оболе, износи 50 одсто.

Оно што ће уследити је, по мишљењу стручне јавности, као и широке публике, досад најинтимнији и најблискији опис живота са овом болешћу. Могло би

била у стању да функционише, „да остане у вези са оним што је некад била“. За крај, знајући неминовност исхода, припрема и склања бочицу са пилулама.

Будућност је маглина, прошлост празнина. „Све што могу да чиним јесте да живим у овом тренутку садашњости“, рећи ће на скупу удружења оболелих од Алцхајмера и биће поздрављена бурним аплаузом.

У свакодневном животу нема више ни аплауза ни блиставих момената. Само борба да се сачува делић некадашњег бића, уз сазнање да је битка унапред изгубљена.

Ова прича по природи ствари не може да има хепиенд. Све у вези са деменцијом као неповратним процесом, суморно је и обесхрабрујуће, али истовремено је занимљива реакција публике како на овај филм, тако и на истоимени роман по којем је снимљен.

Показује се колико се лако људи идентификују са оним што се догодило Алиси Хауланд, без обзира на то што је њена болничка историја изузетна и необичајна. Суштина је у болести и томе како мења људе и све око њих, а свако је у сопственој породици, ближој или широј околини могао да види каква је то несрећа. И свако у себи страхује да то може да се догоди и њему или неком његовом.

Захваљујући управо томе, дело Лисе Ђенове (објављено и код нас у издању Чаробне књиге) доживело је неочекивани успех, пошто претходно ниједан издавач није био заинтересован за њега, па га је Ђенова, иначе и сама са докторатом из неурологије, првобитно објавила као самостално издање.

Књигу су тако прво открили читаоци, па тек потом велики издавачи. Онда је „Алис“ лако постала бестселер.

Д. Драгић

корни склад наруши или сруши нека несрећа, изненадна смртоносна болест или сама смрт. Нико није поштеђен удараца и судбинских замки.

Али, ако међу лошим ствари које нас вребају постоји градација, сви ће се сложити да је оно што је погодило Алис ипак најгоре, свакако горе од смрти саме. Преурањена Алцхајмерова болест. Тешко је кад се таква дијагноза изрекне било коме, ма колико да је стар, а подразумева се да је стар, међутим, ако је реч о особи у пуној животној форми, онда све добија другу, страшнију димензију

Јунакињу америчког филма „И даље Алис“, угледну профе-

није. Меморијски испади. Током предавања пред еминентним научним скупом застала је, не могавши да се сети једне речи.

Убрзо је нелагоду сменила истинска забринутост. Усред редовног џогинга по познатом терену универзитетског комплекса изгубила се, не разазнајући где се налази. Уследили су и други наоко безазлени, али упозоравајући сигнали, а др Хауланд није губила време. Посумњала је да је у питању тумор на мозгу и подвргла се испитивању.

Резултати су шокантни, не није тумор (више бих волела да је тумор, каже она), већ врло редак облик Алцхајмера. Као да то само по себи није довољно, чекају је

се рећи и живота после живота. Јер све што је некад било, више не постоји, нестало је бришућим замахом дегенеративних процеса у мозгу.

За разлику од уобичајених случајева, у позном старачком добу, када је ментално пропадање мање драматично зато што је поступно, па оболели често није ни свестан шта га је снашло и срећом не пати, већ пати само околина, код Алис Хауланд ствари су болно другачије.

Све зна, а ништа не може да промени. Грчевито покушава да предухитри болест, исписује себи подсетнике, од тога како јој се зову деца до сналажења у сопственој кући, да би што дуже

Западне санкције и ниска цена нафте смањују државне приходе Русије и отежавају живот пензионерима

ОКО 43 МИЛИОНА ПЕНЗИОНЕРА ДАНАС ЧИНЕ СКОРО ТРЕЋИНУ СТАНОВНИШТВА РУСИЈЕ

Уздаси за бољим временима

Када дође до финансијских поремећаја у некој земљи први на удару, по правилу, јесте стандард пензионера. Тако нешто се управо догађа и у Русији, где су западне санкције у комбинацији са ниском ценом нафте, њеног главног извозног производа, смањиле државне приходе, ослабиле националну валуту, рубљу, и подстакле инфлацију.

Влада премијера Медведева донела је крајем јануара план финансијске консолидације који, између осталог, предвиђа и стабилизацију пензијског фонда али, ако је судити по репортажи агенције Ројтерс о тамошњим пензионерским приликама, сениори Русије који су завршили свој радни век, кризу осећају веома опипљиво.

Око 43 милиона пензионера данас чине скоро трећину становништва Русије (146 милиона). У пензију се тамо може већ са 55 година (жене), односно 60 кад је реч о мушкарцима, али као и другде, прелазак у пензионерски статус подразумева и озбиљан пад животног стандарда.

Просечна пензија у Русији је

око 10.000 рубаља или око 140 евра а највећи удар на пензионерски стандард донео је пад курса рубље у односу на долар и евро чак за 40 одсто крајем прошле године што је у децембру инфлацију погурало на 11,4 одсто. Разуме се, многе намирнице поскупеле су у већем проценту: месо за 20 одсто, а шећер чак за 40 процената.

Као и другде, пензионере међутим највише брине поскупљење лекова, пошто се добар део фармацеутских производа увози. Највише су погођени они у градовима где су трошкови живота већи него у сеоским подручјима.

Председник Путин је изјавио да ће влада и у новим околностима приоритет дати својим социјалним обавезама, па чак најавио и индексирање пензија у складу са инфлацијом, али над тим обећањима је сенка сумње: да ли ће, с обзиром на смањен прилив у буџет због депресираних цена нафте на глобалном тржишту, бити изводљива.

У фискалним пројекцијама за ову годину, пензијама је намењено 7,6 билиона рубаља, или око 10 одсто руског бруто на-

ционалног производа. Трећина пензијског фонда биће при том попуњена из буџета владе, што ће бити око 18 одсто свих буџетских расхода.

Да би се овај притисак смањено, покренут је нови програм који стимулише каснији одлазак у пензију: за сваку годину стажа у годинама после законом предвиђеног животног доба за пензионисање, коефицијент за израчунавање пензија биће увећаван.

И у Русији је било предлога да се, у складу са светским трендовима, радни век продужи на 63 године, али у том погледу се није одмакло даље од неформалних идеја. Главни разлог за то је што је реч о политички непопуларној мери, између осталог и зато што је просечан животни век у Русији релативно кратак: 64 године за мушкарце и 76 година за жене.

Последњи велики захват у пензијски систем у Русији је извршен 2002, док су неке корекције обављене током 2013.

Русија је такође и у демографској кризи: статистички свака жена рађа мање од два детета, што није довољно за одржа-

вање постојећег броја становника, мада су смањењем стопе смртности и другим мерама владе, демографски показатељи од 2007. у благој узлазној линији. Данас је тамо 100 запослених на сваких 87 пензионера. То ће, међутим, бити погоршано већ у 2020, када се предвиђа ситуација један запослени на једног пензионера.

Како год било, и руски пензионери своје садашње стање пореде са некадашњим и уздишу за „бољим временима“. „Током 1990-их, продавнице су биле празне, али наши фрижидери пуни, док је данас обрнуто: радње су пуне, а фрижидери празни“, цитиран је један пензионисани официр.

Према прогнози Међународног монетарног фонда, економија Русије ће ове године имати негативан раст од три одсто, да би се у 2016. ситуација донекле побољшала и пад укупних економских активности свео на само минус један проценат. То значи да ће и влада морати да смањује своје издатке: за 10 одсто ове године, односно за пет процената у 2016. и 2017.

М. Бекин

КЊАЖЕВАЦ ОБЕЛЕЖИО СВЕТОГ ТРИФУНА

Вече отвореног срца – 24. пут

Свети Трифун, заштитник пољских усева и винограда, обележен је и ове године у Књажевцу, као и Дан заљубљених. Виноградари су обишли винограде, орезали покоју лозу и залили је вином да би тиме, по верова-

Ћирић Пицерицац, угоститељ, сваке године са пријатељима зарезује лозу и залива је вином, а овај пут окупило се педесетак виноградара, угоститеља и љубитеља вина да обележе свој празник. Удружење произво-

је „Вече отвореног срца“. Ова манифестација већ 24 године окупља различите уметнике, вајаре, сликаре, фотографе. Присутствовало је више од 200 љубитеља слика, поезије, вина. „Вече отвореног срца“ је једно од најзначајнијих културних дешавања у Књажевцу.

Напомињемо да су географски и климатски услови књажевачког краја идеални за развој пољопривреде, посебно воћарства и виноградарства. То је било познато и старим Римљанима који су у долини Тимока узгајали винову лозу и уживали у добром вину.

Народ верује да ће ако на Трифундан пада снег или киша, година бити кишна и родна, а ако је ведро, биће сушна и неродна. У Књажевцу је ове године 14. фебруара било сунчано.

Д. Ђорђевић

њу, повратили винограду малаксалу снагу после зиме. Због тога у источној Србији светог Трифуна називају и орезач или зарезој.

У Књажевцу се свети Трифун обележава традиционално, а неки га и славе. Славиша

ђача вина и ракије (Књажевац има више од 10 винарија) организовало је представљање и дегустацију својих производа.

У оквиру обележавања Дана заљубљених у Књажевачком завичајном музеју одржано

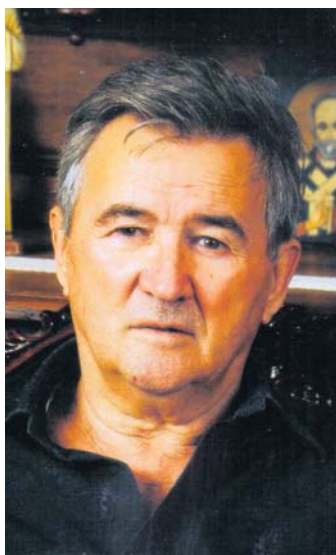
ДОДЕЉЕНА СВЕТОСАВСКА ПОВЕЉА ТОПЛИЦЕ

Фићи највредније признање

Овогодишња Светосавска повеља, коју традиционално додељује Топлички управни округ, дошла је у праве руке – пензионисаном адвокату Божидару – Фићи Филиповићу. Награда је овом Прокупчанину припала за све оно што је пружао на редовном послу, а још више као ентузијаста у другим областима.

Фића је за четири и по деценије адвокатског рада оставио неизбрисив траг, не само у Топлици, већ и шире. Свесрдно је помагао клијентима, често и бесплатно. Адвокатура је била посао, егзистенција, а из тога је израсла једна вишестрана личност.

Његови најближи пријатељи

Божидар Фића Филиповић

се сећају да је својевремено био на прагу првог тима Партизана, али отац је одлучио – факултет. Поред спорта, пре свега фудбала, велика љубав му је и култура. Захваљујући његовој иницијативи, у Прокупљу је основано Удружење љубитеља уметности, чему је Фића дао посебан печат – отворио је галерију ФИЛ АРТ која је стециште бројних културних манифестација.

– Отварањем галерије желео сам да Прокупчанима омогућим да се друже са музичарима, глумцима, ликовним и филмским ствараоцима. Драго ми је да је овај објекат у служби културе свих 365 дана у години – с поносом прича Фића.

Његова галерија је празник за очи, кажу Прокупчани и њихови гости.

Овај успешни адвокат је и вредан хуманиста који помаже свуда где је помоћ неопходна. Посебно прошле године када су Србију задесиле велике поплаве.

– То је људски и не треба о томе много причати – тако говори Фића.

За свој досадашњи свеукупни рад добио је бројна признања, између осталих, добитник је посланице Светог апостола Павла. Сада је стигла и Светосавска повеља која, како подвлачи, обавезује на још већи рад и ентузијазам.

Ж. Димкић

Нишки угоститељи најбољи на свету

Екипа нишких угоститеља освојила је две златне, једну сребрну и три бронзане медаље на светском такмичењу гастронома „Истанбул 2015“. Осим медаља, такмичари су добили и сертификате Светске асоцијације куvara који су признати у целом свету.

Анчица Димитријевић, професорка Угоститељско-туристичке школе у Нишу, освојила је златну медаљу, Бојана Филиповић сребрну, а Милена Алексић и Радомир Величковић сребрно одличје. У категорији јуниора до 18 година златом се окитила Катарина Николић, ученица нишке Угоститељско-туристичке школе, док је њен друг Павле Младеновић освојио сребрну медаљу.

– Конкуренција је била јака, али смо одговорили свим изазовима и показали шта знамо. Посебно радује што су најмлађи у екипи заблистали на такмичењу у Истанбулу – казао је Зоран Мирашевић, председник Удружења угоститељских и туристичких посленика Ниша, и подсетио да је такмичаре оцењивао интернационални тим судија састављених од стотину шефова кухиња и вршних стручњака из области кулинарства. Ка-

да од таквих добијете добру оцену, значи да заиста и вредите, нагласио је Мирашевић.

Иначе, ово је био 13. фестивал гастроно-

мије у Истанбулу а окупио је више хиљада такмичара из 57 земаља света, међу којима и две хиљаде шефова кухиња.

Љ. Г.

ВРЕДНЕ РУКЕ ПЕНЗИОНЕРКИ ТЕМСКЕ, СЕЛА У ПИРОТСКОЈ ОПШТИНИ

Два удружења, циљ исти

У Темској, једном од највећих села у пиротској општини, делују два удружења жена пензионерки „Златне руке – Стара планина“ и „Темшћанке“. Два удружења, а циљ исти. Да се активно стари, да се кроз удружења покрену и неке манифестације на којима ће се афирмисати њихово стваралаштво, пре свега у припремању старих јела и посланица и домаће радности, а све то по бакином рецепту.

Недавно, на Сајму пиротске пеглане кобасице, одржаном у спортској хали „Кеј“ у Пироту, посетиоци су могли да се увере колико су спретне руке чланица удружења „Темшћанке“. Оне су имале свој штанд на коме су гости, а било их је у великом броју, могли да окусе разноврсне производе које су саме на-

правиле и увере се у њихову вредност.

Од председнице удружења

„Темшћанке“, Гордане – Гоце Живковић дознали смо о бројним активностима овог удру-

жења. Наиме, „Темшћанке“ су поред осталог учествовали на манифестацијама као што су „Баницијада“ у Белој Паланци, „Вурдијада“ у Бабушници, на манифестацији „Стара јела“ у Нишу и Београду. Са поменутих скупова, чланице овог удружења вратиле су се са бројним признањима, похвалама, пехарима...

Гордана нам је још рекла да је основни циљ Удружења дружење, али и афирмација припремања старих јела, посланица и рукотворина из овог краја.

– Колико смо занимљиве за жене-пензионерке, али и оне друге, па и за девојке у нашој средини, говори податак да из дана у дан имамо све више нових чланица – истиче Живковићева за наш лист.

Стево Панакијевски

ДОЊИ МИЛАНОВАЦ

Забавни живот и помоћ пензионерима

Градско удружење пензионера Доњег Милановца, у чијем саставу су и села Голубиње, Мосна и Орешковица, 27. јануара 2015. организовало је Светосавски бал – забаву у Градској

кафани Доњег Милановца. Уз песме и игру прослављена је и успешно завршена пословна 2014. година.

– Удружење традиционално организује и забаве поводом Осмог марта, затим видовданско дружење, као и екскурзије и излете по Србији. Имамо 700 активних чланова, којима се пружа разноврсна помоћ. Омогућено им је снабдевање огревом и животним намирницама на рате. У Дому пензионера организовано је мерење притиска и шећера у крви, као и преглед офталмолога и набавка наочара. Обилазимо болесне и сиромашне пензионере, уз пригодне поклоне и помоћ у животним намирницама – каже Витомир Марковић, секретар ГУП Доњи Милановац.

В. М.

СВРЉИГ

Сретењски турнир у шаху

Поводом Дана државности шаховски клуб „Ветеран“ Удружења пензионера општине Сврљиг организовао је 15. фебруара турнир у шаху. У конкуренцији 14 шахиста по брзопотезном начину игре победио је мајсторски кандидат Србољуб Мило-

вановић, други је такође мајсторски кандидат Војкан Маринковић, а трећи Никола Маринковић, најмлађи ученик, кадет.

Истог дана одржана је и Скупштина клуба на којој су усвојени Извештај о раду и План рада са задацима клуба за ову годину. Иначе, клуб је формиран 2012. године на Дан државности и постиже добре резултате. Тренутно се такмичи у Шаховској лиги Нишавског округа и налази се у врху табеле. Клуб успешно организује клупска такмичења и сусрете са шахистима из окружења.

С. Ђ.

ВРАЊЕ

Надметање ветерана

У част ослобођења Врања од Турака 1878. године, у овом граду је одржан традиционални турнир у шаху. Турнир су отворили председник СУБНОР-а, Стојан Младеновић, и Душан Спасић из Спортског савеза, пожелевши такмичарима фер борбу и да победи најбољи.

Због великог интересовања, екипе су биле подељене у две групе. Прво место освојила је Агро-кожа из Врањске бање, а други су били такмичари из Школе шаха. Подељени су пехари и медаље, а СУБНОР је добио пехар за добру организацију. Судио је републички шаховски судија Зоран Стојановић.

Р. С.

НОВИ КОЗАРЦИ КОД КИКИНДЕ

Основана месна организација

У Новим Козарцима у општини Кикинда живи око 400 пензионера. Један број њих се раније директно учланио у Удружење пензионера кикиндске општине чије канцеларије су у граду. Да би остварили поједина права ти Новокозарчани су морали да путују у Кикинду.

Крајем минуле године у том насељу формирана је Месна организација, па су пензионери лишени непотребног одласка у Кикинду и пропратних трошкова. У Извршни одбор МОП-а изабрани су: Богдан Калабић, као председник, Славка Радоњић, секретар, Радмила Остојић, благајник, и Милијана Калабић и Душан Дмитровић, чланови.

Месна заједница уступа своју салу за састанке и друге активности пензионера.

С. З.

БЕОГРАД

Вредни Вождовчани

Удружење пензионера београдске општине Вождовац је веома активно. Путују, друже се и осмишљавају на најбољи начин пензионерске дане.

Крајем прошле године посетили су манастир Ковиљ и били на свињокољу мангулица. Једно домаћинство је срдечно дочекало пензионере и понудило им врућу погачу и ручак, а дружење је настављено уз музику до вечери.

Вождовачки пензионери самостално остварују скромне приходе којима помажу најугроженије чланове. Имају свој фонд солидарности из којег су дали позајмицу-кредит у висини пензије за укупно 660 чланова, а исплаћују и надокнаду породицама преминулих чланова. Од својих скромних прихода издвојили су и 30.000 динара помоћи за поплављене.

На Срећење, 15. фебруара, удружење је водило пензионере на „Сланинијаду“ у Качарево, а средином марта планирају нови излет, по жељи пензионера. **В. М.**

Одлични резултати

Месна организација пензионера Беле воде одржала је редовну радну годишњу конференцију. Анализирани су резултати постигнути прошле године и предочени планови за текућу годину. У претходној години рад је био одличан, а дато

је обећање да ће ове године бити још бољи. На конференцији су били гости из Железника, Сремчице, Рушња, Жаркова, Церака и сва удружења других организација са Белих вода. У име општине Чукарица конференцији је присуствовала секретар МЗ Жарково, Јасмина Стојанић, која је рад пензионера у прошлој години такође оценила највишом оценом са жељом да идућа година буде још боља. **М. Р**

БЕОГРАД

Поклон Дому Бежанијска коса

У Дому Бежанијска коса Установе Геронтолошки центар Београд, 25. фебруара позната певачица Неда Украден свечано је уручила хуманитарни поклон – плазма телевизор, намењен корисницима оболелим од деменције.

Корисници дома Неду Украден су дочекали песмом „Зора је“ уз пратњу хармонике, а она им се придружила и отпевала је заједно са њима. Након изведбе, директорка УГЦБ Сузана Мишић уручила је госпођи Украден захвалницу и обратила се говором добродошлице. **В. К.**

ЛАПОВО

Хумани железничари

Чланови Удружења пензионисаних железничара Лапова посетили су болесне пензионере старије од 70 година и уручили им поклоне у вредности од хиљаду динара по особи. Овај мали знак пажње, како кажу у Удружењу, добило је 25 пензионера, без обзира на то да ли су њихови чланови, а новац је обезбедило Удружење из својих средстава.

Лаповачко удружење постоји 25 година и врло је активно. И ове године ће бити обезбеђен огрев на шест месечних рата, организована је посета „Сланинијади“ у Качарево, биће прославлен 8. март а у плану су и многе друге активности. **М. Н.**

У условима када осигуравајуће куће и банке у Србији, својом пословном политиком, велику већину пензионера дискриминишу и проглашавају их ризичном групом грађана, посебно оне старије од 69 година, Савез пензионера Србије и Градска организација пензионера Београда (ГОП) јавно позива

**ПЕНЗИОНЕРИ, БУДИТЕ ЧЛАН СВОГ ФОНДА,
ДОБРОВОЉНОГ ФОНДА СОЛИДАРНОСТИ СВИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ (ФС),**
заснованог на заједничкој самопомоћи и на принципима солидарности.

Добровољно одлучи, без обзира на то да ли си корисник старосне, инвалидске или породичне пензије, да се од твоје месечне пензије издваја 1% (или 2% или 3%) за следеће намене:

Да 67%, од 1% од износа твоје пензије, увек припада само теби и користи се за:

- **помоћ породици**, по основу најбољег животног осигурања у Србији, да се за случај твоје смрти најхитније исплати половина твоје месечне пензије ако си био члан ФС мање од 12 месеци, а пун износ пензије ако ти је стаж у ФС био већи од 12 месеци. Ово осигурање се покрива материјалном солидарношћу свих чланова ФС;
- **бескаматне позајмице члановима ФС**, на рок од 6 до 12 месеци, можеш добити само на основу солидарности чланова ФС са подручја удружења пензионера општине (УПО) где живиш, у оквиру расположивих средстава твог УПО. Када изразиш интересовање за позајмицу, председник УПО уписује те у списак заинтересованих, али и обавештава колико средстава има за те намене и када оријентационо можеш доћи на ред за подизање тражене позајмице;
- **обавезни повраћај свих 67%**, од укупно уплаћених средстава у ФС, али тек након 100 месечних уплата у ФС или после 8 година и 4 месеца, чиме се доказује да овај добровољни фонд солидарности пензионера нема анонимног капитала.

Да 20%, од 1% од износа твоје пензије, дајеш као чланарину за рад УПО, односно за остваривање програма УПО (набавка огрева и животних намирница, излети, дружења и др.), као и помоћ болесним, инвалидним и сиромашним пензионерима;

Да 13%, од 1% од износа твоје пензије, дајеш за законит рад ФС, професионално вођење ФС, за исплате пензија породицама преминулих чланова ФС, за исплате позајмица члановима ФС, за израду упутстава и образаца за успешну сарадњу ФС са Фондом ПИО и пословном банком, за трошкове платног промета и друге подстицајне мере које су од искључивог интереса за све чланове ФС.

На основу више од шест година рада ФС и уз примену строге финансијске дисциплине, пензионери – чланови ФС су апсолутно задовољни својим животним осигурањем, релативно задовољни обимом коришћења бескаматних позајмица (пре свега, због још увек недовољног броја чланова ФС) **и потпуно задовољни припремљеношћу ФС за повраћај 67% средстава свим члановима ФС, после њихове стоте уплате чланарине ФС.**

Да не би ФС постао привилегија мањег броја пензионера (близу 5.000), позивамо те да нам се придружиш. Упис чланства ФС је у свим удружењима пензионера општина, али и директно у ФС, Београд, Париска 9, тел. 011/2030-356 и 011/2030-758, од 9 до 14 часова, сваког радног дана. За упис у чланство ФС неопходно је да имаш личну карту и последњи чек пензије.

Право на превремену пензију

? Д. Милошевић: Двадесет петог септембра ћу напуни 65 година. Имам 32 год и 4 месеца радног стажа. Да ли бих могао сада да поднесем захтев за пензију са умањењем од 0,34 одсто за сваки месец што ми недостаје до септембра? Молио бих да ми одговорите што пре, јер ми у овдашњем ПИО фонду тврде да немам никаквог основа за то.

ОДГОВОР: У праву су да немате основа, а ево и зашто: да би мушкарац остварио право на превремену старосну пензију у 2015. години, потребно је да има 40 година стажа осигурања и најмање 55 година живота. С обзиом на податке о оствареном стажу које наводите, Ви не испуњавате услов за остварива-

ње права на превремену старосну пензију јер немате 40 година стажа осигурања.

Према подацима које наводите, у складу са важећим прописима, услов за остваривање права на старосну пензију (без умањења), можете испунити када навршите 65 година живота.

Како се обрачунава 1993. година

? М. Пантелић: Пре свега, желим да вам захвалим што сте нам омогућили увид у евиденцију о протеклом радном стажу. Интересује ме шта се дешава са „ратном“ 1993. годином при обрачунавању радног стажа и доприноса?

ОДГОВОР: Година 1993. је била година велике инфлације када није било могуће адекватно регистровати зараде. Стога је Законом о пензијском и инвалидском осигурању предвиђено да се зараде за ову годину не уносе у базу података из поменутих разлога, али ће

се ова година узимати у обзир као стаж осигурања уколико је постојала регистрована пријава на осигурање. Значи, неприказивање зараде за спорну годину коју сте приметили у листингу у складу је са Законом и у том смислу не треба да имате бојазни.

Одјава са осигурања па захтев за пензију

? Р. Максимовић, Београд: Добила сам решење којим се утврђује потпуни губитак радне способности као последица болести. У решењу пише да се о праву на инвалидску пензију одлучује посебним решењем. Молила бих вас за информацију да ли је потребно да ја поднесем захтев за остварење права за инвалидску пензију или се тај поступак одвија аутоматски. Које су моје обавезе у овом моменту? Потпуни губитак радне способности је утврђен од 4. 6. 2014, решење сам добила 15. 1. 2015, у међувремену сам била запослена. Радни однос ми је закључен 3. 2. 2015. када је фирма примила поменуто решење. Од ког датума имам право на инвалидску пензију, од дана престанка радног односа или од дана када је утврђен потпуни губитак радне способности?

ОДГОВОР: По добијању правоснажног решења којим се утврђује потпуни губитак радне способности, фирма подноси одјаву са осигурања Фонду за запослено лице коме је губитак радне способности утврђен. Након извршене одјаве са осигурања, поднећете захтев за доношење решења о остварива-

њу права на инвалидску пензију уз који ћете приложити решење којим је утврђен губитак радне способности и одјаву са осигурања. Осигуранику који право на инвалидску пензију остварује у поступку који је покренут у току трајања осигурања, инвалидска пензија се исплаћује од дана престанка осигурања.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Инострана и наша инвалидска пензија

? М. Костадиновић, Нови Београд: Рођен сам 1962. године. Радио сам у ЈНА и Војсци Југославије од 1984. до 1999. године. Године 2000. отишао сам у Швајцарску. У тој земљи радио сам (са мањим прекидима) од 2000. до 2008. године, када сам оболео те сам у Цириху и оперисан. Фебруара 2010. швајцарски органи су ме пензионисали као инвалида 100 одсто. Инвалидска пензија је, с обзиром на године рада у тој земљи, минимална. Да ли имам право на „нашу“ инвалидску пензију, с обзиром на године рада у Југославији, тј. Србији? Напомињем да сам грађанин Србије (имам српски пасош), а да у Швајцарској имам боравишну визу.

ОДГОВОР: Према законима Републике Србије, право на инвалидску пензију може се остварити када се утврди потпуни губитак радне способности до година живота потребних за остваривање права на старосну пензију. Ако је инвалидност последица болести или повреде ван посла, као што је код Вас случај, потребно је најмање пет година стажа осигурања.

Потпуни губитак радне способности утврђује лекарска комисија Фонда. С обзиром на податке које наводите, Ви можете поднети захтев за остваривање права на инвалидску пензију, уз сву пратећу лекарску документацију, а у току поступка ће решењем бити утврђено да ли су

испуњени услови за остваривање наведеног права.

Чињеница да поседујете држављанство Републике Србије није пресудна за остваривање права из ПИО, као ни чињеница пребивалишта, тако да уколико и даље живите у Швајцарској, с обзиром на то да између Србије и Швајцарске постоји потписан споразум о социјалном осигурању, захтев треба да поднесете преко органа осигурања Швајцарске према месту пребивалишта.

Уколико сте се вратили у Србију, захтев, уз документацију наведену на обрасцу захтева, можете поднети у филијали Фонда према месту пребивалишта. Образац захтева можете наћи на сајту Фонда ПИО www.pio.rs.

Услови за пензионисање

? С. Владетић, Смедерево: Рођена сам 16. 5. 1959. година, а 31. 7. 2015. пуних 31 год. стажа, имам и две године стажа за треће дете. Када испуњавам услове за пензију?

ОДГОВОР: Према подацима које наводите, а посебно узимајући у обзир податке о стажу осигурања, захтев за остваривање права на старосну пензију можете понети у 2022. години, тј. када навршите 63 године и 4 месеца живота.

У наведеној години можете остварити право на пуну старосну пензију, без умањења, а право на превремену старосну пензију, с обзиром на наведене године стажа, не можете остварити пре наведене године када испуњавате услов година живота за старосну пензију.

Важно је нагласити да стаж по основу рођења троје деце представља посебан стаж и није исто што и стаж осигурања. То значи да овај стаж не представља услов за остваривање права на пензију тамо где се као услов за пензију захтева навршење одређених година стажа осигурања. Посебан стаж улази у укупан пензијски стаж само приликом обрачуна износа пензије и утиче на износ пензије. Значи, као услов за остваривање права на старосну пензију узимају се у обзир године живота и остварен стаж осигурања (радни стаж), не рачунајући посебан стаж.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	НАБУСИТОСТ, ОСОРНОСТ	ПОЉОПРИ- ВРЕДА (АЛТ.)	ДАВНИ КРВНИ СРОДНИК	ДЕО КАПУТА	ТУРСКИ ДОС- ТОЈАСТВЕНИК	РЕКА У ИТАЛИЈИ	ВОЂА КОЗАКА
СПРАВА, УРЕЂАЈ							
СКУП ИСТОВРСНИХ ЧЕСТИЦА							
ОБМАНА							
ИМЕ ПИСЦА ДРАИЦА					ЗАПРЕЖНИ ПРИБОР ОКАМЕЊЕНИ ГЛАВНОЖАЦ		
ВРСТА ПАПАГАЈА						ОЗНАКА ЗА АЛТ МУЖАР, СТУПА	
СИМБОЛ СУМПОРА		ОЗНАКА ЗА КАРАТ МАРКА ТВ УРЕЂАЈА		ПИСАЦ ТОМАС ОСТРВО У ИТАЛИЈИ			
УЗВИК ЗА ТЕРАЊЕ КОКОШИ			СОЈ, ВРСТА СТАНОВНИ- ЦИ НАШЕГ ГРАДА				УДАРАЦ РУКОМ ПО ЛИЦУ
ВРСТА СИСАРА							
ЛИСИЧЈЕ КРЗНО КОД РЕПА							
ФИСКУЛТУРА						ОЗНАКА ЗА МЕТАР ЧАСОВНИК	
ОЗНАКА ЗА ТОНУ		ИМЕ ДЕ МОПАСАНА ВРСТА СИРА			ПРЕДЛОГ СУЛФАТ БАРИЈУМА		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ТРЕМОЛО (СКР.) РИМ. БОГ ЉУБАВИ			НОЋНИ ЛОКАЛ РОМАН ТОЛСТОЈА			
РОМАН ЛАЈОША ЗИЛАХИЈА							ВРСТА ДРВЕТА
СТАНОВНИК СУСЕДНЕ ДРЖАВЕ						ОЗНАКА ЗА ЈУГ ОБЛАСТ У КИНИ	
ЛЕТОВА- ЛИШТЕ У ИСТРИ							
УПАЛА СЛУЗОКОЖЕ НОСА							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРАОТАЦ СЕМИЋАНА ЗАЧИН ЗА ЈЕЛО					ОЗНАКА ЗА НИШ РУДАРСКИ ИНСТИТУТ	
СТАРИЈИ (СКР.)			ДРЖАВА У АЗИЈИ ОЗНАКА НЕМАЧКЕ				
ОЗНАКА ЗА ОБИМ		ПРИТОКА САВЕ					

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: поздрав, одбрана, снежник, рогач, у, ес, чило, дин, ћул, тат, ке, тигрис, л, лес, с, отоскоп, аскона, остап, с, см, так, капитал, но, има, мито, ав, уједати, караван, а, арара

Некад и сад

Социјална заштита

У Србији се у давној прошлости социјална заштита базирала на народним обичајима, моралу и неписаним правилима, а различити облици помоћи и сарадње били су под окриљем Православне цркве. Током 18. и 19. века држава постаје носилац социјално-заштитних функција. Разлог за то били су чести ратни сукоби након којих је за велики број особа са инвалидитетом и сирочади био неопходан одговарајући облик заштите. Систем социјалне заштите почео је да се развија средином 20. века када се оснивају центри за социјални рад. До краја шездесетих година прошлог века готово све српске општине имале су центре. У истом периоду почело је и школовање социјалних радника на Вишој школи за социјалне раднике, а 1972. године основан је одсек за студије социјалног рада на Факултету политичких наука. Упоредо су се развијале установе за смештај корисника, отворени облици заштите, али и научноистраживачке установе.

Локалне социјалне услуге

У Србији је организована 31 различита локална социјална услуга. Укупно постоји 351 локална социјална услуга у 137 локалних заједница. Када је реч о услугама намењеним деци и младима, преовлађују дневни боравци за децу и младе са сметњама у развоју који су организовани у 62 локалне заједнице. Затим следи услуга дневног боравка за децу и младе са телесним инвалидитетом у 14 средина, и у 13 градова/општина услуга становања уз подршку за младе који се осамостаљују. Међу услугама за одрасле и старије, најзаступљенија је помоћ и нега у кући за одрасле и старије, у 79 локалних заједница. Друга по бројности јесте услуга клуб за старије у 28 средина, а на трећем месту СОС телефон за жртве породичног насиља у 15 градова/општина. Када је реч о пружаоцима услуга, подаци показују да локалне самоуправе чешће указују поверење установама социјалне заштите у јавном сектору него организацијама у цивилном сектору. **Ј. О.**

Да ли сте знали ...

– да се Међународни дан жена, 8. март, слави у знак сећања на демонстрације америчких радница у Чикагу 1908. године и њујоршки марш више од 15.000 жена које су тражиле краће радно време, боље плате и право гласа?

– да је Прва међународна женска конференција одржана у Копенхагену 1910. године у организацији Социјалистичке интернационале? Празник је установљен на предлог славне немачке политичарке и борца за људска права

Кларе Цеткин. Већ следеће године 8. март је обележило милион људи у Аустрији, Данској, Немачкој и Швајцарској.

– да је совјетска Русија била прва држава која је 8. март обележила црвеним словом у календару 1917, а нерадни дан постао је 1965. године?

– да су Уједињене нације 8. март званично прогласиле Међународним даном жена 1975. године? У међувремену су уведене институције као што су

трудничко боловање, ограничење рада жена у ноћној смени, иста плата за исти рад, право гласа и многе друге.

– да се у Србији Дан жена обележава од 1914. године, и увек је праћен низом манифестација? Припаднице лепшег пола, као и у време СФРЈ, добијају цвеће на поклон и најчешће могу раније да изађу с посла.

– да се у Јужноафричкој Републици Дан жена обележава 9. августа, у знак сећања на 1956. годину, када је неколико хиљада црнопутних жена организовало марш против режима у Преторији, који су власти на суров начин разбиле.

– да је Нови Зеланд први у историји женама дао право гласа још 1893. године. Југославија је то учинила 57 година касније, а Уједињени Арапски Емирати су последња држава која је то урадила – 2006. године. Швајцарска је последња земља у Европи која је увела право гласа женама (1972).

Молим за реч

Девојци нипошто немојте за Дан жена рећи „Ти си ми све што имам“. Откриће да немате ни стан ни кола.

Пензионери су мајстори за селфи. С пензијом могу само да се сликају.

Лекар ми је препоручио да што више шетам, па посао тражим искључиво пешке.

Молим вас, кад нам буде боље, пошаљите ми СМС.

Спровео сам мере штедње. Уместо романа, пишем афоризме.

Од некретнина сам пријавио само „југо“ из 1990.

Ценим што имате своје мишљење. Слободно га задржите за себе.

Данашње плавуше су намазане свим фарбама.

Неправедно је да неке жене и 8. март морају да проведу у сигурној кући.

Дејан Патаковић

Стандард

Просечна плата је таман за просечну породицу од 0,75 чланова!

„Престаните да пушите!“ Звучи ко позив на револуцију.

Да није свакодневних поскупљења, не бисмо разликовали дане.

Народ се уз помоћ владе реформисао у кризну групу.

Вратих се у младост. Плата ми је ко џепарац, а и кријем се док пушим.

Реформе су болне и тешке. Неке баш боли што је другима тешко.

Можда сам и ја некакав мафијаш. Стандард ми је криминалан.

Ја сам ђак пешак. Уместо књига купио сам – ципеле.

Стигли рачуни. Видим, држава и даље рачуна на мене.

Бранислав Вукомановић

Ловорике

Испецци, али пази шта ћеш да кажеш.

Потрошили смо све што смо имали. Сада трошимо стрпљење.

Посматрано из жабље перспективе, стандард нам расте.

Најслађе се дрема на ловорикама.

Радивоје Јевтић Јенки

Лековите мисли

Многи су ме прешли у животу. Убудуће ћу да наплаћујем сваки прелаз!

Отпорни су на све они који иду линијом мањег отпора.

Подигнимо рампе! Истина треба да прође.

Пред судом историје нема привилегованих.

Чим има пуно истина, и лаж се придружи.

Ласкаве речи су као уље. Многи се на њих оклизну.

Није чудо што имам закрпе јер ми лош живот кроји планове.

Не бацајте папир! Многа обећања су остала само на папиру.

Друштвени новац се најчешће потроши са друштвом.

Киша не може да спере љагу с људи.

Душан Старчевић